

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Margit-körút 5/a. Tel. Aut. 517—16.

TARTALOM:

Szemerjay-Petrán Tibor dr. budapesti kir. közjegyző: A magyar közjegyzőség jelene és jövője.

A debreceni kamara közgyűlése.

A szegedi kamara közgyűlése.

Közlemények.

A magyar közjegyzőség jelene és jövője.

Irta és az Országos Egyesület pécsi vándor-gyűlésén felolvasta:
Szemerjay-Petrán Tibor dr. budapesti kir. közjegyző.

A józan ítélőképesség és a tiszta látás nagyfokú megfogyatkozására vallana az, ha valaki a magyar közjegyzőség jelen helyzetét s erre vonatkozólag a közeljövő kilátásait megnyugtatónak s az egészséges fejlődés jegyében állónak tartaná. Viszont a tények higgadt és tárgyilagos mérlegelése okszerűen vezet ahhoz az igen sajnálatos és elszomorító megállapításhoz, hogy a kar erkölcsi és anyagi helyzete megrendült s hogy a jelenlegi helyzet az intézmény alapjának és existenciájának súlyos veszélyeztetése nélkül fenn nem tartható. A józan és tárgyilagos megállapításnál azonban meg nem állhatunk. Panasz és siránkozás a helyzeten immár nem segíthet. Tökéletes komolysággal ütött az energikus, egységes és gyors cselekvés órája s ha ennek tudatában és ennek ellenére sem tudunk szakítani a rideg közöny minden jó szándékot és nemes célú megmozdulást megölő álláspontjával, akkor megérdemelten rohanunk vesztünkbe.

Joggal feltételezhetem, hogy nem egyéni érzés, de minden kartárs által ismert, a jóra és hasznosra törekvő becsületes munkásságunk tudata mellett nem éppen felemelő tapasztalati tény,

hogy a közjegyzői intézmény és a közjegyzői kar iránt, éppen bizonyos legfontosabb területeken, nem nyilvánul meg a megfelelő rokonszenv, sőt ezeken a területeken a közjegyzőséget érintő kérdések sok esetben egyenesen határozott antipátiával kezeltetnek. Nincs okunk reá és nem is célravezető e részben rébuszokkal operálni, hanem egyenesen és határozottan reá kell mutatnunk arra, hogy egyrészt a bírói s másrészt pedig az ügyvédi kar az, ahol a közjegyzői intézmény és a kar iránt nem nyilvánul meg az a teljes bizalom és rokonszenv, amely a hivatásszerű egymásraultságban az együttműködés összhangját kellő mértékben biztosítani képes volna. Távol áll tőlem a teljes általánosítás célzata, de viszont az ily tendenciát eláruló esetek sűrűbb előfordulása mellett az egyes esetek kilépnek a speciális elbírálást igénylő izoláltságból a s komolyabb jelentőségű hangulattá formálódnak, amellyel, mint ilyennel, komolyan és megfontoltan kell is foglalkoznunk nemcsak, hanem a felvilágosítás és meggyőzés minden fegyverét igénybe kell vennünk e hangulat megszüntetésére, vagy legalább is teljes mértékű letompítására.

Aki komoly figyelemmel kíséri a jogi szaklapok által ujabban — kétségtelenül igen helyesen — bőséges terjedelemben közölt bírói gyakorlatot, ha saját praxisában nincsen is erre támpontja, mégis konstatálnia kell, hogy a bírói döntésekben, amidőn az elbírálás tárgyát képező jogesetnél bizonyos vonatkozásban közjegyzői közreműködés is történt, vagy közjegyzői okirat produkáltatott, az esetek túlnyomó részében bizonyos animozítás nyilvánul meg a közjegyzőkkel szemben. Különösen a házassági szerződések és egyezségek elbírálásánál a lehető legszigorúbb s hozzátehetjük, a legkonzervatívabb állásponton nem éppen hízegő kritikákat élvezhetünk a közjegyzői ténykedésekkel szemben. Nem lehet vitatni, hogy vannak esetek, ahol a bírói kritika jogos és helyénvaló, azonban a magyar közjegyzőség elméleti és gyakorlati képzettsége szempontjából egyenesen kétségbeejtő volna a helyzet, ha ezek a bírói döntések a közjegyzői közreműködésre vonatkoztatva minden esetben indokoltak és tökéletesen tárgyilagosak volnának. Mert például tárgyilagosnak nem lehet annak a tkvi hatóságnak döntését minősíteni, amelyik visszautasította a bekebelezést kérő beadványt feljegyzés nélkül, mivel a becsatolt hiteles kiadványon a díj nem volt feltüntetve; vagy elutasította a közjegyző által szignált bekebelezési kérést azzal az indokolással, hogy a közjegyző, aki a

bekebelezés alapját képező okirat felvételénél hivatalosan eljár, a felet nem képviselheti. Avagy tárgyilagosnak minősíthető az a bírói döntés, amely egész terjedelmében a zálogjogi bekebelezésre is kiterjedő joghatállyal hatálytalanít egy közjegyzői okiratban foglalt kötelezvényt, amelyben 10% kamatkikötés szerepel ma, amikor 10%-os kölcsönt egyáltalában nem lehet kapni. A házassági szerződések és egyezségek vonatkozó bírói döntések ismertetése egész hosszú sorozattal járulna annak a megállapításnak alátámasztásához, hogy a bíróságok, sajnos gyakori esetekben, nem tökéletes tárgyilagossággal kritizálják a közjegyzői közreműködéseket.

A díjmegállapítások kérdésében különösen igen sok esetben kell szintén tapasztalnunk nemcsak a legszűkkeblűbb rigorozitást, de a jogszerű díjfelszámítások el nem ismerését. Eseteket erre nézve felesleges ismertetnem, ilyenek sajnos minden közjegyző praxisában bőségesen előfordulnak s ezek további igazolásai annak a tételnek, hogy a bíróság részéről nem mindig találkozunk megértő jóindulattal és bizalommal.

De hasonlóan fogyatékos a harmonikus együttműködéshez szükséges bizalom és jóindulat a közjegyzőséggel szemben az ügyvédi karnál is. A jogszolgáltatás és jogvédelem terén a közjegyzői és ügyvédi kar között olyan gyakori és szoros kapcsolatok vannak, hogy ha e kapcsolatok közé bizonyos fokozottabb antagonizmus ékelődik be, az nemcsak a két karnak válik egyformán ártalmára, hanem a jogszolgáltatás érdekeit is veszélyezteli. Hangsúlyoznom kell, amit őszinte és tárgyilagos megállapításnak is érzek, hogy a közjegyzőség részéről a legnagyobb fokú előzékenység és jóindulat tapasztalható minden olyan esetben, amikor a közjegyzői ténykedésnél ügyvédek is szerepelnek. Ez a jóindulat azonban ritkán talál az ügyvédség részéről viszonzásra. Anélkül, hogy konkrét esetek felsorolását óhajtánám adni, aminthogy e részben nem is konkrét esetek a fontosak, hanem az ezek mögött meghuzódó apró kis nüanszok láncolatán épül fel az ügyvédi karban a közjegyzőellenes hangulat — egyszerűen hivatkozom az elmúlt év őszén Balatonfüreden megtartott országos ügyvédgyűlés egyik előadója ajkáról elhangzott azon véleményre, hogy a közjegyzőség nem fejlődés képes intézmény s így annak fenntartásához a magyar jogéletnek különösebb érdeke nem igen fűződik. E vélemény érdemi méltatására később még rátérek, ezuttal csupán a hangulat jellemzéseül kívántam a fenti kijelentéssel foglalkozni.

Beszélhetünk-e tehát a kar erkölcsi tekintélyének integritásáról akkor, amikor a két legfontosabb jogász testület, a jogszolgáltatás és jogvédelemben velünk együtt működni hivatott bírói és ügyvédi kar magatartása és felfogása a közjegyzői karral szemben ilyen, a tárgyilagos igazságot jórészen nélkülöző, kilengő véleményekben s nem éppen objektív magatartásokban nyilatkozik meg s történik mindez anélkül, hogy a közjegyzőellenes hangulat okát a legkevésbé is sejtenők, mivel mind a két illusztris kart értékeljük olyan nagyra, hogy a közjegyzőellenes tendenciákat anyagi okokra, kenyérgkérdésre nem vezethetjük vissza.

Ezzel a részleges tekintély megfogyatkozással szemben vigasztaló, sőt felemelő s ezt bizonyos jóleső és büszke önérzettel kell megállapítanom, hogy egy igen nagy területen, a jogkereső közönség körében a bizalom a közjegyzőséggel szemben nem hogy csökkenő, de határozottan emelkedő tendenciát mutat. Áll ez különösen a vidék, a falu és a kisebb városok lakosságára, amely másirányú befolyásoktól mentesen ösztönösen és meggyőződésből talán az eddiginél is fokozottabb mértékben veszi igényben a közjegyzői közreműködést.

Az erkölcsi tekintély megrendülése mellett még elszomorítóbb képet tüntet fel a kar anyagi helyzete, amelynek ellenére különösképpen még mindig él a köztudatban az a legendás hit, hogy a közjegyzői állás a földi javak bőséges élvezetében a latifundiumok urához hasonló gondtalan megélhetést biztosít. De volt-e s különösen van-e ennek a hitnek valamelyes alapja? A békekorszak közjegyzőségeinek talán 50—60%-áról el lehetett mondani, hogy a középosztály igényeinek megfelelően, de egy-két különösképpen nagy forgalmu irodától eltekintve, csakis ennek keretei között a tisztességes megélhetést s emellett bizonyos szerény tőkegyűjtést képes volt biztosítani. Ma azonban maximálisan 10%-os kivételtől eltekintve, a közjegyzői állás csak arra nyújt alkalmat, — különösen családos embereknél, — hogy robotos munkával, erősen redukált igények mellett, keresztültengődjenek az életem. Arról azonban, hogy némi kis tőkegyűjtéssel a családról is történjék gondoskodás, sajnos beszélni sem lehet. Mivel pedig nyugdíjintézményünk immár évtizedek óta csupán a megbeszélés stádiumában van, a hátramaradó közjegyzői családok anyagi helyzete egyenesen kétségbeejtő úgy, hogy a kar különben is megtépzott presztízisének nem válik nagy dicsőségére, hogy közjegyzői özve-

gyek és árvák megélhetésük érdekében társadalmi úton kénytelen anyagi segítséget igénybe venni.

A közjegyzői ügyforgalom a békeévek viszonyaihoz képest állandóan süllyedő tendenciát mutat, de süllyedő a tendencia a legutóbbi években is. Mindez az ügyforgalmi kimutatásokból megállapítható s az általános gazdasági helyzettel és az ügyvédi kar egészségtelen szaporodásával is magyarázható kétségtelen tény. A közjegyzői díjak, ha némely viszonylatban talán számszerűleg magasabbak is mint békében, azonban a pénz vásárló erejének, illetve belső értékének csökkenésével az a kis arányú differencia nemcsak kiegyenlítődik, de a ma érvényben levő díjakat tényleges értékben feltétlenül a békében érvényben volt díjaknál lényegesen alacsonyabbra csökkenti.

E mellett és — nunc venio ad fortissimum — a csonka ország jelenlegi területén 1920. év elején 134 közjegyző ügködött. Azóta rendszeresítettek 48 új állást, vagyis lényegesen többet, mint 1874 év óta összesen. Ebből ugyan 6-ot beszüntettek. A szaporulat azonban még mindig 42, vagyis az 1920. évi közjegyzői létszámhoz viszonyítottan 30%. Ha ezen megdöbbentő méretű állásszaporításokkal szembeállítjuk a másik oldalon az ügyforgalom apadásából s a díjak, illetve a megfelelő pénzérték süllyedéséből keletkező differenciákat, legrealisabb számítás szerint is a békeviszonyokkal szemben, a közjegyzői állások átlagos jövedelmezőségének 50%-os leromlásával kell számolnunk. Hogy ilyen viszonyok között még mindig lehet komolyan foglalkozni új állások szervezésével, aminthogy erről — sajnos — jelenleg is szó van, ez a helyzet már kezd tulnőni az anyagi megrendülés határán s itt már egy olyan komoly veszedelemről van szó, amely nemcsak egyes közjegyzői existenciákat tesz kockára, de magát az egész intézményt is súlyos válságba, sőt egyenesen pusztulásba sodorhatja. A további állásszaporítási tervekkel szemben tehát nemcsak a legenergikusabb tiltakozásunkat kell mindenkor, minden helyen és minden eszközzel kifejezésre juttatni, de párhuzamosan követelnünk kell a minimális anyagi existenciát sem nyújtó s a máris életképteleneknek bizonyult új állások beszüntetését, mihelyt erre megüresedő állásokba való áthelyezhetés útján alkalom nyílik.

Mivel az illetékes körök részéről is igen sok alkalommal nélkülöznünk kellett a kar érdekei iránt a megértő támogatást és jóindulatot, a vigasztalan jelenből a közeljövőnek nemkevésbé vigasz-

talán és komor képe bontakozik ki. Nemcsak a kar, talán önzőnek minősíthető érdekei, de a jogszolgáltatás és a jogvédelem általános érdekei szempontjából küzdenünk kell minden vonalon az olyan hangulatok, tendenciák és mulasztások ellen, amely a magyar jogéletnek kétségtelenül értékes szolgálatot tett közjegyzői intézmény lesorvasztására, az egészséges fejlődés megakadályozására alkalmasak.

A jövő feladatai ebben a keretben mindenképp előtt a jelenlegi törvényes rendszer mellett a kar megrendült erkölcsi tekintélyének és anyagi helyzetének helyreállítása. Ezirányban minden alkalmat és eszközt, minden esetben fel kell használnunk s e részben küzdelmünket reményteljesebbé teszi az a körülmény, hogy a karnak immár a törvényhozásban is hivatalos képviselője van s még reményteljesebb a helyzet e tekintetben azért, mivel a kar törvényhozási képviselője éppen a pécsi kamara köztisztviselője álló elnöke, dr. Madarász István, aki a kar minden baját alaposan ismeri s aki rövid törvényhozó múltja alatt is határtalan agilitással jelentős eredményeket tudott a kar részére máris kivívni.

A halaszthatatlanul gyors megoldást igénylő kérdések mellett állandóan napirenden kell továbbra is tartanunk mindazokat a reformtörekvéseket, amelyeket már évtizedek óta, a változott viszonyokhoz alkalmazott formában napirendben tartani meg nem szüntünk. Itt kell röviden és érdemben reflektálnom az ügyvédgyűlésen elhangzott arra a kijelentésre, hogy a magyar közjegyzőség nem fejlődés képes intézmény. Ezt a véleményt abban a formában magam is osztom, hogy a magyar közjegyzőség az alaptörvény az 1874. évi 35. t.-c. és a novella az 1886. évi 7. t.-c. óta jelentéktelen vonatkozásoktól eltekintve fejlődést tényleg nem mutat fel. Ez azonban önmagában nem lehet érv az intézmény fejlődésképtelenségére nézve, aminthogy valójában nem is a karon múlt, hogy a közjegyzőség a modern külföldi példákhoz megfelelően egészséges irányban kifejlődni nem tudott. A kar az intézmény fejlesztésének érdekében mindig és minden alkalommal sikra szállt, arról azonban, hogy a számtalan előterjesztés, memorandum és elaboratum csupán a minisztérium irattárának anyagát növelte s hogy ezirányban minden kezdeményező tevékenységünk meddő maradt, sajnos mit sem tehetünk.

Indokolásra alig szolgáló kétségtelen tény, hogy a közjegyzőség a magyar jogrendszerben, eddig törvényes szervezetében is nél-

külözhetetlenné vált s a gyakorlati jogéletben súlyos jelentőséggel bír. Egy ilyen gyakorlati értékű jogintézménynek továbbfejlesztése pedig kétségtelen érdeke a fejlődő jogéletnek is. A fejlődő jogéletnek viszont igen fontos kérdése a praeventív jogvédelem fokozása. Ezen a ponton kerül tehát szoros kapcsolatba a közjegyzőség fejlesztésének kérdése a jogélet általános fejlődésével.

Az okirati kényszerről 1926. évben készített, akkor a nemzetgyűlés, később pedig az országgyűlés elé is beterjesztett, ezidőszerezt azonban valahol és valamiért nyugvó törvényjavaslat a közokirati kényszer eseteinek kiterjesztésével bizonyos enyhe mértékben reformtörekvéseinket már honorálta. Ezzel kapcsolatosan azonban elvi szempontból határozottan tiltakoznunk kell a javaslat azon további rendelkezései ellen, amely szélesebb körben okirati kényszert állapítván meg, ezeknek az okiratoknak érvényességét közjegyzői hitelesítéshez, vagy ügyvédi ellenjegyzéshez köti. Az itt kontempálalt s e részben merőben új jogintézmény, az ügyvédi ellenjegyzés a javaslat szerint egyenlő értékű volna a közjegyzői hitelesítéssel. A jogéletben megállapodott fogalmakat, a hatás és a működési köröket összezavaró, ez az új jogintézmény tisztán elvi szempontból hibás és indokolatlan s véleményünk szerint az okirati kényszert a közjegyzői hitelesítés fontos elvének feladása nélkül is meg lehetne valóítani. A közjegyzői hitelesítést, legalább is a fontos esetekben, így különösen a telekkönyvi bekebelezés alapját képező okiratoknál kötelezővé kellene tenni, ahogy ez sok külföldi jogrendszerben már régebb idő óta érvényben álló jogszabály s aminek a magyar jogrendszerben annál is inkább helye volna, mivel régi jogunknak alapvető formaszabálya szerint a birtokszerző okiratok érvényességéhez a közpecsét megkivántatott.

A közjegyzői intézmény fejlesztésével is összefüggő fontos problémája a magyar jogéletnek a községi jegyzők magánmunkálati jogosítványa. Gyakorlati jogászok előtt céltalan hivatkozni arra, hogy a perek milyen özönét zudítja a bíróságokra ez a tisztán politikai és nem jogszolgáltatási érdekből megadott és megtűrt jogosítvány. A külföldi államok már régebben és ujabban is energikus kézzel vonták meg ezt az evidenten súlyos jogbiztonsági s amellet jelentős anyagi károkat is előidéző jogosítványt. Most mikor a jegyzők anyagi existenciája, amire e jogosítvány fenntartásánál mindig hivatkoznak, már aránylag elég biztosítottnak tekinthető, nálunk is indokolt s fölülte kívánatos is volna ennek a joga-

sítványnak megvonása. E kérdésben véleményünk találkozik az ügyvédi karral is, amely már szintén évtizedes harcot folytat ezen abuzus ellen. A közös és jogos küzdelmünkben eddig azonban a politika maradt a győztes, amely nem engedi, hogy dédelgetett kegyeltjei hangulatát bármivel is megrontsák.

A közjegyzői intézmény további kiépítéséhez a magyar közjegyzői alaptörvény megalkotásakor mintául vett vegyes bajor-francia rendszer szerint is hozzátartoznék a perenkivüli eljárás keretébe tartozó az ugynevezett iurisdiction voluntaria gyűjtőfogalom alá volt jogszolgáltatásnak, amely a cél és rendeltetés szerint igen különböző és hatósági elintézését egyáltalában nem, vagy csak korlátozott mértékben igénylő teendőket egyesíti a közjegyzők önálló hatáskörébe való átutalása. A magyar közjegyzői jog egyik legkiválóbb, nagytudású művelője, dr. Charmant Oszkár a Jogi Lexikonban megjelent nagyértékű tanulmányában megállapítja, hogy e tekintetben már az alaptörvény előmunkálatai rendjén is komoly irányzat nyilatkozott meg, azonban érvényesülni nem tudott. Ellenkezőleg az utolsó 30 év reformjai e téren is a bürokratikus gyámkodás elhatalmasodását tanúsítják, amely egyaránt idegenkedik a magánfelek önrendelkezési körének tágításától, mint attól, hogy a hiteles bizonyítás szerepe a közjegyzők független hatáskörébe utaltassék át. Ha ilyen körülmények között a közjegyzői hatáskör az okirat-szerző tevékenység akadályá miatt kárpótlási céllal — a bírói megbízások irányában tágíttatik, úgy nemcsak a közjegyzőség által a jogszolgáltatás tökéletesítésére nyújtott alkalmak maradnak kiaknázatlanul, hanem maga a közjegyzői intézmény is ferde fejlődési irányt vesz, mert valódi rendeltetése ellenére az államszolgálati viszony felé tereltetik, holott a közjegyzőségben testesülő eszme s a vele járó előnyök éppen abban csúcsosodnak ki, hogy bizonyos jogszolgáltatási teendők az állami ellátás köréből, minden érdek veszélyeztetése nélkül kibocsáthatók s a közjegyzői hatáskör részére átadhatók legyenek.

A perenkivüli eljárás területéről eddig ugyszólván csak az örökösödési eljárás van közjegyzői hatáskörben, természetesen ez is minden küzdelmeink ellenére bírósági megbízás formájában és bírói felügyelet mellett. Itt tehát-feltételezve a hatáskör függetlenítését — igen lényeges hatáskör kiterjesztéssel lehetne egészséges irányú fejlődést adni a közjegyzőség intézményének s lehetne egyben segíteni is a közjegyzőség jelenlegi nehéz helyzetén.

Kovaliczky Elek dr. kartársunk „Adalékok a közjegyzői törvények reformjaihoz.“ című, 1911. évben megjelent igen értékes tanulmányában azt a megállapítást tette, hogy ma, vagyis 1911-ben már nem az intézmény továbbfejlesztéséről van szó, hanem arról, hogy a tökéletesen tönkretett és a csőd szélén álló intézményt a bukástól megmentjük. Ha ez a megállapítás akkor talán a túl — sötéten — látás bélyegét viselte magán, ma már annyiban az optimisták szemüvegén keresztül is helytálló, hogy a közjegyzői intézmény válságos helyzetben van. Véleményem szerint azonban az intézmény megmentésének egyik igen hathatós eszköze volna annak a közjegyzőség alap gondolata szerint való egységes irányú kiépítése, amint-hogy Charmant Oszkár dr. is a már hivatkozott tanulmányában arra a végső konklúzióra jut, hogy a magyar közjegyzőség szervezete és jogszolgáltatási viszonylatai szerint is teljes kialakulását még nem érte el s az intézménynek az eredeti fejlődési vonalba való visszaállítása mellett tökéletesednie s a kar tagjainak tisztességes megélhetést is nyújtó, a fejlődő jogélethez alkalmazkodó, egységes és a jogkereső közönség, a jogvédelem érdekeit szolgáló jogintézményé fokozatosan átalakulnia kell.

Elismerjük, hogy a magyar közjegyzőség jelen válságos állapotának okláncolatában ott szerepel az ország megcsönkítése következtében előállott s hatását minden téren nyilvánító súlyos helyzete is. Erre való különös tekintettel elismerjük, a reformtörekvések megvalósításában a fokozatos ütem jogosságát is.

Azonban a visszafejlesztést, az intézmény lesorvasztását egyszerűen tudomásul nem vehetjük s a kényelmesen ölbentartott kezeknek is komoly munkára kell felemelkedniök, amikor nemcsak a mi, hanem a jogszolgáltatás általános érdekei szempontjából is a magyar közjegyzőség intézményének megmentéséről van szó.

A debreceni kamara közgyűlése.

A debreceni kir. közjegyzői kamara f. évi június hó 29. napján tartotta rendes évi közgyűlését a kamarai tagok élénk érdeklődése mellett.

A közgyűlés jegyzőkönyve alapján az általános érdekű részeket az igen nívós elnöki megnyitó beszédből és az igen alapos titkári jelentésből helyénvalónak tartjuk közölni.

Galánffy János dr. elnöki megnyitójában többek közt a következőket mondotta:

A lefolyt év igazságügyi eseményei közt a legkiemelkedőbb a *Polgári törvénykönyv tervezetének a törvényhozás elé való beterjesztése*. Korszakalkotó esemény ez, amely a legszebb reményeket kelti fel bennünk arra nézve, hogy jogrendszerünk tetejébe nem sok idő lefolyása után sikerülend feltenni a koronát. Igazi jogbiztonságot magánjogi téren kétségtelenül csak úgy lehet elérni, ha magánjogi törvénykönyvünk van, pedig ez a jogbiztonság egyik legerősebb alapja a kultúrának tehát annak a kulturális fölénynek is, amelyet újabb időben annyit emlegetünk, de amelyet nem csak emlegetni, — hanem megvalósítani is kell. Hálásak lehetünk azért a nagyszerű alkotásért igazságügyünk vezetőjének s az igazságügyminiszterium kodifikáló osztályának, mely hálánkat hangoztatni erről a helyről is jóleső kötelesség!

Nem tudom eléggé hatékonyan kartársaim figyelmébe ajánlani, hogy a benyújtott törvényjavaslatot, amely már ki van adva, szorgalmasan tanulmányozni méltóztassanak. A javaslat egyik ismeretöje úgy jellemezte azt, hogy az voltaképen az ezeréves Magyar nemzet üzenete a jelen kor magyarjainak! Valóban úgy is van, mert örömmel lehet megállapítani, hogy a javaslat határozottan a nemzeti jog alapján áll s főképen a minket erősen érdeklő öröklési jog területén a régi történeti magyar jog rendelkezéseit eleveníti föl. Örömmel lehet konstatálni azt is, hogy a javaslat szerkesztői a jó magyaros nyelv és stílus megvalósítására törekedtek s a régebbi törvény alkotásunkban nagyon szokásos, de nagyon zavaró hivatkozásokot és utalásokat a lehetőségig kerülték.

Öröm és felemelő érzés azt a szép törvényjavaslatot olvasgatni s rendkívül tanulságos és a gyakorlati jogszolgáltatás szempontjából hasznos is.

Szükségesnek látom megemlékezni nyugdíjügyünk állásáról, mert abban a meggyőződésben vagyok, hogy ez minden kartársat a legerősebben érdekel. A kir. igazságügyminiszterium — a kamaraközi értekezlet tervezetének figyelembe vételével — már elkészítette a nyugdíjtervezetet, azt közölte az egyes kamarákkal és azok azt letárgyalták, elfogadták s felterjesztést tettek az iránt, hogy minél előbb nyújtassék be a törvényhozásnak. Tudomásom szerint a benyújtást még az akadályozza, hogy a kir. pénzügyminiszterium, a mely a tervezetben kontemplált adó- és illetékmentesség tekintetében

érdekelve van, még nem nyilatkozott a tervezetre nézve. Reméljük azonban, hogy ez a nyilatkozat minél előbb megtörténik, kedvező leend és akkor már semmi akadálya nem lesz a javaslat beterjesztésének. Felsőházi képviselőnk a tőle megszokott eréllyel és buzgósággal állandóan sürgeti a nyugdíjügy előre vitelét, sőt a legutóbb Pécsen tartott Országos Egyleti vándorgyűlés is sürgető felterjesztést tett az igazságügyminiszteriumhoz. Így hát reméljük, hogy nyugdíjügyünket a törvényhozás még ebben az évben elintézi s az új nyugdíjintézet működését a jövő év elején megkezdheti.

* * *

Lehetetlenségnek tartom, hogy már közgyűlésünket megnyitó beszédemben meg ne emlékezzem pár szóval az új örökösödési eljárási novella életbeléptetéséről és azokról a feladatokról, amelyeket az reánk hárít.

Mindössze 3 hónap telt el a novella életbe lépése óta s e rövid idő alatt még sok tapasztalatot nem szerezhettünk, de azt az egyet megszereztük, hogy a dolgunk óriási mértékben megszaporodott. Rengeteg kezelési teendőt hárít reánk az új rend, de én bizom abban, hogy a közjegyzői kar meg fog birkózni ezzel a rengeteg teendővel, sőt már most is látni vélem, hogy az örökösödési eljárás lefolyása meggyorsabbodott.

Az a küzdelem, amelyet nekünk most az új rend megvalósítása érdekében folytatnunk kell, azt mondhatnám három fronton folyik.

Az első front a publikum frontja. — Értem ez alatt a hagyatéki ügyek érdemi elintézését. — Ezen a fronton új feladatok, új kötelességek nem háramlanak reánk. Amint eddig kötelességünk volt az örökösödési ügyek érdemeit helyesen, pontosan, gyorsan, megnyugtatóan elintézni, úgy kötelességünk marad ez továbbra is.

Méltóztassanak azonban megengedni, hogy szerzett tapasztalataim alapján itt egy igen fontos dolgot kiemeljek. Ugy tapasztaltam, hogy a hagyatéki osztály, noha a vonatkozó törvény már 16 év óta hatályban van — sok esetben még mindig nem eléggé szabatosan vétetik be a tárgyalási jegyzőkönyvbe. Az 1912: VII. t. c. 29. §-a azt rendeli, hogy ha az osztály az örökösök közt létrejön, (helyesebben az egyezség), azt aképen kell a jegyzőkönyvbe venni, hogy a hagyatékátadó végzésnek az 1894: XVI. t. c. hetedik fejezetében megszabott kellékeit tartalmazza. Meg kell

tehát állapítani a hagyaték állapotát, vagyis a cselekvő állapot értékét és pedig:

1., ingatlanban, 2., készpénzben és követelésben, 3., egyéb ingóságban, — meg kell állapítani az örökösök által elfogadott szenvedő állapot értékét, a tiszta hagyatékot, az öröklésre hivatottak személyét, polgári állását, — lakhelyét, — azt, hogy melyik örökös mit és milyen címen kap a hagyatékból, — ha pedig ingatlanok vannak, azok telekkönyvi megjelölésével meg kell állapítani, hogy kinek és kiknek javára s minő részben, vagy hányadokban kebelezendő be a tulajdonjog, — meg kell állapítani — ha ez a kérdés felmerült — kiket, mennyi összegű köteles rész illet, — hogyan biztosítatik a köteles rész, — ha utóörökösök vannak, kik azok, mire terjed ki utóöröklési joguk, intézkedni kell az utóöröklési jogok (tkvileg vagy más módon való) biztosítása iránt, — meg kell állapítani, kit illet özvegyi jog, intézkedni kell annak telekkönyvi, vagy más módon való biztosítása iránt, — meg kell állapítani a hagyományosokat, hagyományaik tárgyát s intézkedni kell a hagyományosok tulajdonjogának bekebelezése, illetőleg a készpénz hagyományok biztosítása tárgyában.

Nyilvánvaló, hogy az „Osztály“ csak *megállapításokat* tartalmazhat, semmi helye nincs abban előterjesztéseknek, kérelmeknek, vitáknak, jelenvoltak felsorolásának stb. Ezeket a jegyzőkönyvben az osztályt tartalmazó résztől elkülönítve, az osztály előtt kell felvenni, az osztály pedig ez előterjesztéseknek, kérelmeknek, egyezkedéseknek eredményét „megállapítások“ alakjában kell, hogy tartalmazza.

Az „Osztálykivonat“-ba azután csak is az ilyen módon elkészített „Osztályt“ kell és lehet szószerint bevinni s így egészen helytelen az, amit egyes esetekben tapasztaltam, hogy az egész tárgyalási jegyzőkönyv, a benne foglalt különféle nyilatkozatokkal, kérelmekkel, — egyezkedésekkel s a jelenvoltak neveinek felsorolásával felvételik az osztálykivonatba. — Nem csak azért helytelen ez, mert az ilyen „Osztálykivonat“-ból alig lehet — főként a laikusnak — kihámozni azt, ki mit örökölt, illetőleg ki mit kapott, — hanem azért is, mert az ilyen terjengős kivonatok nagyon erősen emelik az írásdíjakat és nagyon megdrágítják az örökösödési eljárást.

A hagyatéki eljárás tudvalevően nemcsak a hagyatéki vagyonban való jogutódlásra (átadás) terjed ki, hanem kiterjedhet:

a) ha az örökhagyó házastársa, vagy az örökösök közül egy vagy több saját vagyonát is osztály alá bocsátja, vagy kiegyenlítő értékül átadja, (Ö. e. 60. §.)

b) ha valamely hagyatéki ingatlant az örökösök magánkézből eladnak vagy más módon elidegenítenek (Ö. e. 94. §.) e jogviszonyok rendezésére, főként pedig a telekkönyvi átíratásra is. Sőt gyakran előfordul az is, hogy az örökösök az örökölt ingatlanok és a már tulajdonukat tevő ingatlanok felett együttesen vagyon elkülönítést létesítenek. Igen sokszor tapasztaltam, hogy egyes kollegák ilyen esetekben azokat az ingatlanokat is, amelyek nem a hagyatékhoz tartoznak, úgy kezelik, mint hagyatéki vagyont és ezekre nézve is azt a kifejezést használják, hogy az örökösöknek illetőleg a jogszerzőnek (vevő, ajándékozott) „átadatnak.“ Ha már az „átadás“ szó használatát egyáltalán elkerülni nem lehet (bár véleményem szerint ezt nem kell használni, mert a mi jogunk szerint hagyatékátadásnak voltaképpen nincs helye, hanem csak a jogutódlás megállapításának) helytelen a nem hagyatékot tevő vagyont valamelyik örökösnek vagy a hagyatékhoz tartozó, de az örökös által másnak elidegenített vagyont annak a 3. személynek „átadni.“ Az Ö. e. 60. és 94. §-ai szerint való eljárás nem szerves része a hagyatéki eljárásoknak, hanem csak a hagyatéki eljárással kapcsolatban megengedett tkvi rendezés. Ha tehát ilyen mellék-eljárások előfordulnak, akkor is szigorúan meg kell állapítani lenni annak: mi a hagyaték s a hagyatéki vagyont „át kell adni“ s ez átadás után kell azután megállapítani azt, hogy miután az örökösök, vagy a házastárs a tkvileg megjelölt ingatlanokat osztály alá bocsátották, illetőleg az örökösök a tkvileg megjelölt ingatlant eladták, — illetőleg az örökösök úgy arra az ingatlanra nézve, amit örökölték, mint arra nézve, ami már az övéké volt együttesen vagyonelkülönítést létesítettek, — a hagyatékátadás és osztályalábocsátás, illetőleg eladás, illetőleg elkülönítés következményeként a tkvi bekebelezés miképpen fogatosítandó.

Viszont azonban nem helyes szerintem az az eljárás — ami néha szintén előfordul — hogy amikor az Ö. e. 60. és 94. §-ai alá eső tkvi rendezések vagy ingatlan vagyon elkülönítések (vagyon közösség megszüntetés) fordulnak elő, ezek egyáltalán nem vétetnek be az „Osztályba“ következésképpen az osztály kivonatba, hanem csak utalás történik a felvett külön jegyzőkönyvre, esetleg külön okiratra. Az érintett vagyonrendezések, ha nem is szerves

részei az örökösödési eljárásnak, mégis a hagyatéki tárgyaláson történnek s így az osztály kivonatnak, a hagyatékátadó végzésnek azokat tartalmazni kell, mert a hagyatékátadó végzés nem egyéb, mint a hagyatéki tárgyaláson végbement egész rendezésnek az eredménye s a felekre nézve egyáltalán nem megnyugtató, sőt nem is érthető, ha ez az általuk fogatosított rendezés nincs egy okiratba lefektetve és tanusítva, hanem több okiratban szétszórtan található. Annyival fontosabb pedig ennek az egész rendezésnek az osztályba való belefoglalása, mert — ha külön jegyzőkönyvek szerepelnek — a felek e külön jegyzőkönyveket nem is kapják meg (azok a tkvi hatóságnál maradnak) s így a felek nem is látják azokat az okiratokat, amely az ő jogviszonyaik rendezését tartalmazza.

A kifejtettektől eltérő szempont alá esik az az eset, amikor az Ö. e. 67 és 70. §-ai szerinti vagyonrendezésről van szó. Ha az örökösödési eljárás során sikerül olyan okiratot szerezni, vagy olyan külön jegyzőkönyvet felvenni, amelyekkel a tkvi tulajdonos az ingatlanok az örökösödés nevére való átírását megengedi: akkor nyilvánvaló, hogy az ilyen ingatlant, mint hagyatéki vagyont „át kell adni“ az örökösöknek. Ha pedig az örökösödés nevére van olyan ingatlan, amelyet harmadik személy tényleges birtoklás alapján igényel és az örökösök a harmadik személy részére átírásra alkalmas külön jegyzőkönyvet, vagy okiratot állítottak ki: a formailag az örökösödés nevére álló ingatlant az örökösöknek mint hagyatékot ugyancsak „át kell adni,“ mert csak az „átadás“ után jönnek ők abba a helyzetbe, hogy az ingatlanok a harmadik igénylő személy részére való átírását megengedhessék.

A második front, amelyen küzdelmünk folyik: a községi előljáróságok frontja. Itt nézetem szerint arra kell törekedni, hogy erélyesen ellenőrizzük ugyan az örökösödési eljárás által a községi előljáróságok működési körébe utalt teendők pontos, gyors és helyes elvégzését, de azért méltányosan, barátságosan járjunk el velük szemben: igyekezzünk velük harmóniát létesíteni, kerüljük az összeütközéseket, kanapé-processusokat, ne bántuk érzékenységüket és — még ha a rendeletben benne van is — kerüljük velük szemben „a felhívás“ „meghagyás“ és más oly kifejezéseknek használatát, amelyek érzékenységüket érintenék. Itt igazán el lehet mondani; „fortiter in re, suaviter in modo.“ Tisztában kell azzal lennünk, hogy eredményt csak úgy fogunk produkálni, ha az elő-

járóságok teljes mértékben támogatnak, a támogatást pedig nem a hatalom éreztetésével — ami különben valljuk meg, nem is sok van — hanem az igazságos és következetes elbánással s főként a kötelelességteljesítés terén való előljárással tudjuk megnyerni.

A harmadik front a bíróság frontja.

A bírósággal való érintkezésnél két dolgot kívánnék kiemelni. Az egyik a tkvi kivonatok megszerzése, — a másik pedig a bírósági ellenőrzés s ezzel kapcsolatban a lajstrom és egyéb könyvek vezetése s a nyilvántartás.

A Rn. 32. §-a szerint a tkvi kivonatok a kir. közjegyző vagy maga készíti el és hitelesíti, vagy pedig a tkvi hatóságtól szerzi meg. A közjegyzőre van tehát bízva melyik módot kövesse. Én mégis azt gondolom, hogy nekünk arra kell törekedni, hogy mi magunk készítsük el és hitelesítsük a tkvi kivonatokot. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a novella célja a bíróság tehermentesítése volt s így a törvény intenciójának az felel meg, ha minél több teendőt vonunk el a bíróságtól. De kétségtelen az is, hogy ha mi magunk készítjük a tkvi kivonatokot, sokkal gyorsabb lesz az eljárás, mert nekünk — egy kis áldozattal — módunkban van a halálesetfelvételi ív beérkezésétől számított 3 nap alatt elkészíteni a tkvi kivonatokot, ellenben a bíróság már eddig is hozzá szokott bennünket ahhoz, hogy hetek, sőt hónapok múlva adja ki a kivonatokot s bizonyára ezután sem fog másként eljárni. Kétségtelenül nagy teher a tkvi kivonatoknak saját magunk által különösen pedig 3 nap alatt való elkészítése és nem igen van arányban a megállapított csekély díjazással. És én mégis arra kérem kedves kartársaimat, igyekezzenek a tkvi kivonatokot saját maguk elkészíteni még pedig — habár a rendelet nem is fűz szankciót ehhez — lehetőleg a három nap alatt. Nekünk most be kell bizonyítani, hogy sokkal gyorsabban tudjuk elvégezni az örökösödési eljárást, mint a bíróságok eddig s ennek bizonyítása érdekében áldozattól és fáradságtól nem szabad visszariadni, mert ez is egyik jogcím lesz ama törekvésünkre, hogy az egész örökösödési eljárás vitele reánk bizassék.

Minthogy azonban a rendelet a közjegyző belátására bízta azt, hogy ő maga készíti el a tkvi kivonatokot, vagy a bíróságtól szerzi meg, ragaszkodnunk kell ahhoz a jogunkhoz, hogy ha a tkvi kivonatok kiadását a bíróságtól kívánjuk ez a kérelmünk teljesíttessék; mert végre is fordulhatnak elő minden irodában olyan

állapotok, amelyek mellett — legalább is időlegesen — teljes lehetetlenség a tkvi kivonatok elkészítése s így azok miatt okvetlenül a bírósághoz kell fordulni. Ezért — amint ez majd a kamara-i jelentésben következik — állást kell foglalnunk a bíróságok ama felfogása ellen, amely nem akarja egyáltalán a közjegyző által kért tkvi kivonatot kiszolgáltatni. A törvényt és törvényerejű rendeletet a bíróságnak is meg kell tartani.

Egészen természetes dolog az, hogyha az kívántatik tőlünk és mi magunk is azon igyekszünk, hogy a bíróság tehermentesítése és az eljárás gyorsítása érdekében mi magunk készítsük el a tkvi kivonatok: akkor alkalmat is kell nekünk adni arra, hogy ezt megtehessük és nem szabad a tkvi kivonatok elkészítését nehezíteni. E célból tudomásom szerint több tkvi hatóság egy kis asztalt bocsát a közjegyző rendelkezésére, ahol írni lehessen, mert az csakugyan nem kívánható, hogy a mutogatásra szánt pulton, a nagy*szorosságban és lökdösés közben állva csináljon a közjegyző hiteles tkvi kivonatok. De nézetem szerint meg kell engedni azt is, hogy a közjegyző — hagyatéki ügyben — a tkveket tintával, vagy tinta ceruzával írja ki, mert mégis csak különös dolog lenne azt kívánni, hogy először írja le ceruzával a tkveket, azután menjen haza az irodájába, ott írja le tintával s menjen vissza hitelesíteni, vagy hitelesíteni. Nem hinném, hogy az ügyviteli szabályok azt meg ne engednék, mert a tintával-írás tilalma szerintem csak a felekre vonatkozik, a közjegyző pedig hagyatéki ügyben nem fél, hanem bírói megbizott. De ha az ügyviteli szabályok nem engednék meg a tintával írást, hát akkor azokat meg kell változtatni. Ebben az irányban a kamara indítványt is fog előterjeszteni a tisztelt közgyűléshez.

Ami az örökösödési lajstrom és többi könyvek vezetését illeti: itt a legnagyobb pontosságot és legnagyobb gondosságot ajánlom kedves kartársaim figyelmébe. A könyvek vezetése igen egyszerű dolog, főként azok után a kommentárok után, amelyek erre nézve szaklapokban megjelentek. Kiemelem azonban, hogy részemről nem értek egyet azzal a magyarázattal, mely szerint a lajstromot úgy kell vezetni, hogy abból az örökösödési ügy egész menete kitűnjék. Ezt nem rendeli se törvény, se rendelet és nincs is rá szükség. Nem is ismerek a bíróságnál sem olyan lajstromot, amelyből az ügy menete kitűnnék. Az ügy menetét az iratboríték-ból lehet megállapítani s az iratboríték rendszeresítését épen mi

közjegyzők abból a célból indítványoztuk és azért fogadtatott az el, hogy a lajstromot, felesleges bejegyzésekkel terhelni, s ezzel kuszálttá, zavarossá tenni ne kelljen.

Rendkívül nyomatékosan ajánlom kedves kartársaim figyelmébe a nyilvántartási napló vezetését. Bámulatos, hogy ennek vezetésére való kötelezés a rendeletből kimaradt. Azt mondhatnám, hogy ez a legfontosabb könyv, amely nélkül az ügykezelés terén a legteljesebb káosz állana elő. A nyilvántartási naplót össze lehet kapcsolni a tárgyalási határidő naplóval, a törvényben és rendeletben előírt határidőket: a megfelelő naptári napra kell beírni s ha az illető ügydarab beérkezett, a megfelelő intézkedés megtéetett, a bejegyzést egyszerűen át kell huzni. Csakis a nyilvántartási napló segítségével lehet megállapítani azt is, hogy kellő szorgalommal vezet-e a közjegyző az örökösödési eljárást.

A közjegyzői ügyvezetés és ügykezelésnek ellenőrzése tárgyában a kamara tegnap tartott ülésében hozott egy határozatot, amely az évi jelentésben egész terjedelmében benne foglaltatik.

Az ügyvezetés és ügykezelésnek a bíróság által való ellenőrzése céljából épen a ránk következő hó 15-ik napjáig kell a lajstrom másolatot és a Rn. 43. §-ban említett D. kimutatást első ízben beterjeszteni.

Nagyon kívánatos, hogy ez a beterjesztés a rendeletben megállapított határidőben megtörténjék és persze nagyon kívánatos, hogy a lajstrom másolat és kimutatás „jó képet“ mutasson. Úgy gondolom, hogy a lajstrom másolat „Észrevételek“ rovatában, ha az ügyben tárgyalás van tűzve július 1-ső napja utáni időre, elég a tárgyalás napját bejegyezni, ha pedig tárgyalás még nincs tűzve, röviden annyit megemlíteni, mi akadályozza a tárgyalás tűzést. Indokolni csak a nagyobb késedelmet kell, de ilyenről most még, amikor legfeljebb 3 hónapos ügyek vannak, nem lehet szó.

Az örökösödési új eljárási rendelet kapcsolatos ezt a szerény elmefuttatásomat nem fejezhetem be mással, mint azzal a kérelemmel, méltóztassanak a hagyatéki ügyeket nagy szorgalommal és nagy ambícióval kezelni s nagyon vigyázni arra, hogy az Ö. e. 52. öen. 11. §-ainak — ezeknek a szégyenszakaszoknak — alkalmazására ne kerüljön sor.

Legyen szabad kartársaim figyelmét felhívni arra, hogy mindazokat az eseteket, amelyekben a kör- és községi jegyzők magánmunkálatai a jogbiztonságot s a jogkereső közönség érdekét veszé-

lyeztetik, kísérik figyelemmel és jeltentsék be a kamarához, mert csak akkor van remény a jegyzői magánmunkálatok megszüntetésére, vagy legalább is szűkebb térre szorításra ha konkrét adatokkal tudjuk támogatni azt, hogy ezek a munkálatok a jogbiztonságra, a publikum érdekeire nézve károsak. Mult évi kamarai jelentésünkben már meglehetősen sok ilyen adatot feldolgoztunk, mert elég anyag állott rendelkezésünkre, az idén azonban igen kevés adatot kaptunk, holott pedig egészen bizonyos, hogy nem az anyag kevesbedett meg (hiszen újabban a jegyzői kar soha nem sejtett nagy erővel vetette rá magát a végrendeletek készítésére is) hanem csak a kartársak figyelemmel kísérése és adatszolgáltatási buzgalma csökkent.

Legvégül a kamara véleményes jelentését a járásbíróságoknak a közjegyzővel konkurráló hatásköre tekintetében, a mult évi rendes közgyűléstől nyert megbízás alapján, következőkben teszem meg:

A kamara véleménye az, hogy

I. Névalírás (kézjegy) valódiságának, a fél által felmutatott okirat másolatainak, valamint kereskedelmi könyvkivonatoknak hitelesítése tekintetében a kir. járásbíróságnak a székhelyén levő kir. közjegyzővel konkurráló hatásköre egyáltalán nincs, ellenben olyan járásbírószági területen, amelynek székhelyén közjegyző nincs, konkurráló hatásköre van. Az 1918: XIV. t. c. 99. §-a szerint ugyanis: „a kir. közjegyző székhelyén kívül levő járásbírószág területén a névalírás (kézjegy) valódiságát, a fél által felmutatott okirat másolatát, valamint a kereskedelmi könyvek kivonatát a járásbírószág is hitelesítheti.“ Ehhez kommentár nem kell. A 36376/1891 I. M. sz. rendelet tehát most már egészen kétségtelenül hatályát veszítette: és épen ezért az a kir. járásbírószág, amelyik a fél névalírását a konzulátus kívánságára olyan területen, amelynek járásbírószági székhelyén kir. közjegyző van, hitelesített — törvényellenesen járt el. —

II. A váltóóvások tekintetében: a váltótörvény 98. §-a értelmében.

a., a kir. közjegyző székhelyén és e székhelyhez tartozó járásbírószági területen egyedül a kir. közjegyző van jogosítva óvatolni, a járásbíró, — illetőleg jegyző stb. pedig csak akkor, ha a közjegyző a működésben akadályozva van;

b., olyan járásbírószág területén amelynek székhelyén közjegyző nincs, kizárólag a kir. járásbíró, jegyző stb. óvatolhat, a közjegyző pedig akinek kerületéhez egyébként ez a kir. járásbíró-

sági terület tartozik, semmi körülmények közt nem vehet fel váltóóvást.

III. A közvégrendeletek felvétele tekintetében a kamara véleménye megoszlik. A kamara tagjainak egy része abban a nézetben van, hogy a kir. járásbírószág közvégrendeletet egyáltalán nem vehet fel, csak akkor, ha az illetékes közjegyző az eljárásban akadályozva van; a kamara tagjainak más része pedig azt a felfogást vallja, hogy a kir. járásbírószágnak a közjegyzővel konkurráló hatásköre van közvégrendeletek felvétele tekintetében.

A kérdés részletes kifejtésébe s az indokok és ellenindokok ismertetésébe a kamara azért nem bocsátkozik, mert egyrészt ez a kérdés a jogi irodalomban elég bőven ki van fejtve, másrészt pedig az egész kérdést akadémikus jellegűnek tekinti, miután tudvalevően a kir. járásbírószágok közvégrendeleteket a legritkább esetben vesznek fel. —

Tóth Endre dr. kamarai titkár által szerkesztett s a közgyűlés által elfogadott rendkívül alapos évi jelentéséből kiemeljük a következőket:

Általában megállapíthatjuk, hogy a közjegyzők és a bíróságok valamint az árvaszékek közt a viszony — egy pár helyet kivéve — kielégítő sőt állíthatjuk, hogy a nagyobb részben igen jó.

A harmónikus együttműködés, a kölcsönös megértéssel való elintézése az ügyeknek nem csak nagy érdeke a jogkereső közönségnek, de a szó legszorosabb értelmében tehermentesítés úgy a bíróságok és árvaszékek, mint a közjegyzői irodákra nézve is.

Meg vagyunk győződve, hogy ezen harmónikus együttműködés megteremtésére a törekvés mindenik kartársunknál megvan.

Minket a bíróságok működési köréből most már különösen a telekkönyvi ügyek érdekelnek és amikor az itt tapasztalt, — ki nem elégtő állapotokra mutatunk rá, — nem a bírósági tevékenységet vagy a kezelő személyzet munkásságát kifogásoljuk, hanem a munkaerők elégtelenségére mutatunk rá.

A fogalmazó személyzet munkaereje nem képes megbirkózni a nagy munkahalmazattal és ha a legnagyobb erőmegfeszítéssel — az ügyek legnagyobb részét ellátják, — a kezelő és leíró személyzet elégtelen volta miatt megakad a bevezetés a kiadmányozás. A közönségnek majdnem egy évig kell várnia például a hajdu-böszörményi tkvi hatóságnál, míg számos esetekben a záradékolt

okmányait visszakapja a tkvi hatóságtól, debreceni járásbíróságnál az állapot kedvezőbb. Itt 5-6 hónapig kell várni.

Ez a körülmény bénítólag hat az ingatlanforgalomra és a hitelügyletek lebonyolítására és ezzel kapcsolatosan a gazdasági életre.

Az okiratok szerkesztésénél a közjegyző működését nehezíti és igen sok esetben lehetetlenné teszi a betéti és telek jegyzőkönyvekben található széljegyzések halmazata.

Mindezekon csakis a létszámemelés segíthet.

Az elszakított területekkel határos közjegyzőségek munkálkodását a hagyatéki ügyek lebonyolítását, az ingatlanforgalmat akadályozza azon körülmény, hogy a telekkönyvi betétek még nem állanak a jogkereső közönség rendelkezésére. Így pl. a bodrogközi és sátoraljaujhelyi járások azon községeire vonatkozó telekkönyvi betétek, amelyeknek háború előtt tkvi hatósága a királyhelmecei, illetve kassai tkvi hatóságok voltak.

A hagyatéki ügyek gyors lebonyolítását igen akadályozza az utódállamokba diplomáciai úton küldött idézések késedelmes elintézése. Ugyanis onnan a vétivek 5-6 hónap előtt alig érkeznek vissza.

A trianoni határ a legközelebbi rokonokat, örökös társakat szakította el területileg egymástól. Majd minden — utódállammal határos községben előforduló hagyatéki ügyben van érdekelve határontúli egyén- és ennek a következménye az, hogy a határszéli közjegyzőségek nem képesek: a hosszadalmas diplomáciai idézés következtében — az ügyeket gyorsan lebonyolítani.

A kör és községi jegyzők magánmunkálataira vonatkozólag a beérkezett jelentésekből — az alábbi szemelvényeket terjesztjük elő:

1., a sárospataki főjegyző, Havrilla Mihály és jegyese Laksó Mária közt „Hitbér szerződést“ készített.

2., a sárospataki vidéki körjegyző 1925 dec. 31-én Türk Antal és neje Maturi Anna eladók és Jász Anna vásárló hercegkúti lakók közt adásvevési szerződést készített — a tiszakarádi 33 sz. betétbe felvett 2 h. területű ingatlan felett. A vásárló 15 éves kiskorú. A szerződést készítő jegyző ezt elhallgatja. A kiskorú gyámja az ügyletbe hozzá nem járult, gyámhatóságilag jóváhagyva nincs. Szóval az árvaszék beavatkozását, ellenőrzését kijátszotta.

3., Sátoraljaujhely r. t. város főjegyzője 1927 július 29-én Lekovics Lőrinc és társa nevében örökösödési bizonyítvány kia-

dása iránti kérést készít, melyet a járásbíróság elutasít, mert az ügyben ismeretlen helyen tartózkodó örökös is van érdekelve.

4., A sátoraljaujhelyi kir. járásbíróságnál Pk. 5488/1927 sz. alatt másolatban fekvő eredetben az elnök által őrzött özv. Béres Jánosné szül. Veréb Mária volt füzéri lakós által tett végrendeletet, az írni nem tudó végrendelkező csak kézjeggyével látta el. A végrendelkező neve aláírva nem lett: készítője a füzérkomlói körjegyző.

5., A kör- és községi jegyzők megbízhatatlanságára a jogkereső közönségnek a kir. közjegyzőktől való elriasztására érdekes adat a következő:

A sátoraljaujhelyi kir. közjegyző 1927 május 30-án 132/1927 ü. sz. alatt közokiratot vesz fel, mely szerint Kovács Andrásné pócini lakós, a pócini 46 sz. betétben felvett ingatlanait átruházta Majdanics István és feleségére. A körjegyző a sátoraljaujhelyi adóhivatalnál Vsk. 712/1927. szám alatt fekvő adó- és értékbizonyítvány szerint ezen félrészt 6640 pengőre értékelte.

Átadó nő az ingatlanok felerészét férje D. Kovács Andrásról örökölte a sátoraljaujhelyi kir. járásbíróságnál Pk. 5931/3/1926 sz. alatt levő hagyatéki iratok tanúsítása szerint és ezen iratoknál fekvő hagyatéki kimutatás szerint a félrész ingatlant 581 P 60 fillérre értékelte.

A kisvárdai kir. közjegyző jelentéséből vesszük a következő adatokat:

6. Szabó Mihály volt tuzséri lakós Pk. 4255/1924. sz. hagyatéki ügyében a körjegyző az ingatlan hagyatéki vagyont 40 millió koronára értékelte. Az 1925-ben megtartott hagyatéki tárgyaláson az örökösök 80 millió értéket vallottak be és dacára annak, hogy az ingatlan értékek 1924 évben voltak a legmagasabbak, a megindult perekben 1927 év folyamán az érték 214 millió koronában állapítatott meg.

Nem kell bővebben foglalkoznunk azzal, hogy ilyen esetek — a kincstárra nézve milyen nagy hátránnyal járnak.

7. A jogkereső közönségnek a kir. közjegyzői irodáktól való elriasztására szolgál bizonyítékul a 11/1927. és 72/1927 ügyszám alatti okiratokkal kapcsolatos hagyatéki ügyek. A hagyatéki ügyhöz csatolt adó- és értékbizonyítványok jóval alacsonyabb értéket tüntetnek fel, mint az okiratok mellé beadott adó és érték bizonylatok.

Ezen eljárás különben majd minden közjegyzői irodában tapasztalható. Ilyen esetek gyakran fordulnak elő:

8. A fehérgyarmati közjegyző mutatja be eredetiben a kispaládi körjegyző által Szőlősi József és felesége Domokos Lidia közt készített ajándékozási szerződést, — mely az ottani tkvi hatóságnál 5541/1927 sz. alatt iktattatott. —

9. A bagaméri 980 sz. tkvi betétben 2053/107 hrszám alatt foglalt ingatlanra nézve, mely az 1919 évi július hó 7-én elhalt Balogh Sándor nevén állott, a bagaméri jegyző 1922 évi július hó 26-ik napján Balogh Dániel örökös mint eladó és Harkály József s felesége bagaméri lakosok, mint vevők közt adásvevési szerződést készített, amelyet csak 1924 évi november hó 24-ik napján, vagyis 2 év elteltével mutatott be Vsk. 1810/1924 t. szám alatt illetékszabásra, tehát a félre bizonyára bírságot vetettek ki. Mielőtt pedig a Balogh Sándor hagyatéka át lett volna adva, a vevők nevében 1922 évi július 28-án tulajdonjog bekebelezés iránti kérvényt adott be 13403/1926 tkv. szám alatt a debreceni kir. járásbíróshoz mint tkvi hatósághoz amely azt természetesen elutasította (debreceni kir. járásbíróshoz Pk. I 15143/1927. számú iratait.)

10. Szulák Elek nyirmártonfalvai volt lakos részére Dankó József ottani jegyző magánvégrendeletet készített 1928 évi április hó 13-ik napján a végrendelet szerint az örökhagyó minden vagyonát anyósára özv. Piros Imréné Jónizs Ágnesre és annak gyermekeire Piros Lajosra, Piros Imrére és Piros Ferencre hagyta. Végrendeleti egyik tanuként a kedvezményezett özv. Piros Imréné Jónizs Ágnes testvére Jónizs Lajos alkalmaztatott, tehát az 1876: XVI. t. c. 9. §-a szerint a végrendeleti örökösök a végrendeleti juttatástól esznek és távoli oldalrokonok fognak örökölni. (Vonatkozó iratok dr. Galánffy János debreceni kir. közjegyzőnél Kjö 269/1928 lajstromszám alatt.) —

Karunkat érdeklő törvényhozási és kormányhatósági intézkedésekről a következőkben számolunk be:

1., a 11.000/1928 I. M. sz. rendelet életbe léptette folyó évi április hó 1-ső napján az örökösödési eljárás módosításáról szóló 1927 évi IV-ik törvenycikket.

Az életbelépés óta eltelt három hónapi idő, — ami igen természetes — nem elegendő arra, hogy a kamara az új törvényes rendelet folytán beállott változással, annak hatásával, meg vagy

meg nem felelő voltával mélyebben foglalkozzon, véleményt nyilvánítson.

Azt azonban már az eddigi tapasztalat alapján megállapíthatjuk, hogy az egyes irodákra hárult munka többlet igen nagy: annyira, hogy az irodák — mint azt előre jeleztük múlt évi jelentésünkben — kénytelenek voltak máris a pusztán kezelési munkák elvégzésére újabb munkaerőt beállítani.

Az új rend igen megterheli az egyes irodákat a nyomtatványok beszerzési költségeivel, irodaszerekkel, olyan postai portókkal, amelyek soha meg nem térülnek.

Az örökösödési bizonyítványok körüli eljárásáért, a telekkönyvi másolatok kiállításáért járó díjakra vonatkozó pót-dijrendelet a hivatalos lap 144-ik számában megjelent 34800/1928 I. M. sz. alatt, de késik a hagyatéki ügyekre vonatkozólag a portómentesség megadása.

Magára a törvény és rendelet miképi magyarázására, végrehajtására nézve nemcsak a közjegyzői karban, de a bíróságoknál is igen különböző felfogások, vélemények észlelhetők. Például:

Akadtt bíróság, amelyik a 11.000/1928 I. M. R. 52 §-nak világos rendelkezése dacára az illető közjegyző által kért telekkönyvi kivonatok kiadását megtagadta, azon indokolással, hogy a bíróság tehermentesítése elvénél fogva azt a közjegyzőnek kell elkészítenie.

Minthogy ezen eset a kamarának területén fordult elő, — illetékes helyen — a lépést a bíróság álláspontjának megváltoztatása iránt megtettük. Egy másik bíróság — hivatkozással a Jüsz vonatkozó rendelkezésére — nem engedi meg a tkvi másolatoknak tintával való elkészítését. Így a közjegyzői irodákat kétszeres munkára akarja kényszeríteni.

Minthogy ezen esetekben a felügyeleti hatóság, a bíróságok álláspontját fedi — az igazságügyminiszter úrhoz vagyunk kénytelenek előterjesztést tenni. Ezen ügyek még a táblai elnök úrnál vannak, de annyira fontos azok gyors elintézése, olyan nagyjelentőségű, hogy a kamara azon előterjesztést teszi a közgyűlés elé, hogy a rendeletben biztosított jogunk megvédése végett a közgyűlésből tegyünk felterjesztést az igazságügyminiszter úrhoz.

Tudomásunk van olyan eljárásról, hogy:

a bíróság és közjegyző — az eljárás még egyszerűbbé tétele végett, — abban állapodtak meg, hogy a vagyon nélkül elhalt

egyének halálesetfelvételi ívei, közvetlenül a bírósághoz terjesztésnek be, az annak felvételére hivatott közegek által.

Mondanunk sem kell, hogy ezen eljárás az ellenőrzést nehezíti meg, bizonytalanságot, zavart fog előidézni.

Akadtt olyan — nem a mi kamaránkhoz tartozó — közjegyző aki a vagyontalan elhaltak haláleset felvételi íveit a Kjö lajstromban egy szám alatt iktatja és ezen egy szám alatt felfektetett iratcsomóban külön jegyzékbe vezeti be, alszámokkal jelölve az egyes haláleset felvételi íveket.

Kamaránk a törvény és rendeletről való ezen eltérő azokkal ellenkező eljárást, ügykezelést nem helyesli.

Minthogy az új eljárás beválása most áll próba alatt: annak pontos és szigorú betartása után lehet tiszta képet szerezni arról, hogy a kir. közjegyzői irodákra mennyivel több munka hárult, a betartás után lesz megállapítható az esetleges pótlások, változtatások szükségessége és iránya és minthogy a törvény és rendeletről való eltérés a nem egyöntetű eljárás megnehezíti az irodák vizsgálatait és az ügyforgalmi kimutatások nem a való tényállást fogja feltüntetni, — a törvény és rendeletről el ne térjenek erre felhívjuk a kartársakat, azok rendelkezéseit szigorúan tartsák be és a még célszerűnek látszó egyszerűsítésektől is tartózkodjanak amelyek az egyöntetű eljárást zavarnák.

A gyakorlat fog majd tiszta képet teremteni az új rendről és hosszabb tapasztalat után jöhet a kamara azon helyzetbe, hogy az új eljárás felett bírálatot mondjon.

Jelenleg egy meg nem oldott kérdésre kell rámutassunk:

az 1927 évi IV. t. c. 4. 5. s 16 §§-ai és a 11.000/1928 I. M. R. 17 §-a utolsó előtti bekezdése közötti ellentét, az egy székhelyen működő közjegyzők által felvett végrendelet kihirdetése tekintetében t. i.: hogy a hagyatéki eljárás lefolytatására nem illetékes körjegyző, az általa felvett vagy őrizetbe vett végrendeletet kihirdetés végett a járásbíróságnál vagy az eljárásra illetékes körjegyzőnél mutatja e be kihirdetés végett.

Ezen kérdést a Közjegyzők Közlönyében megindult polemia sem tisztázta. Kamaránk nézete az, hogy az ilyen végrendeletek a járásbíróságnál hirdendők ki. —

Megállapíthatjuk, hogy a jelenleg használatban levő ügyforgalmi és tevékenységi kimutatás — illetve ennek kiállítására rend-

szerezített mintaürlapok — nem felelnek meg többé az Ön által életbe léptetett új rend kereteinek.

Felhívjuk előre az igazságügyi kormány figyelmét, az új rendnek megfelelő kimutatás rendszeresítésére.

Le kell szögezzük azonban azt, hogy az új törvény a közjegyzői intézményre nézve nagy előrehaladást jelent. Ez előkészítője évtizedek óta hangoztatott kívánságunknak, törekvésünknek: a bíróságtól leendő függetlenítésünk és teljes önnállóságunk kivívásának. Ez azonban csakis a mi kitartó pontos munkálkodásunkkal érhető el, nekünk kell magunkat méltókká tennünk a teljes függetlenségre.

2. Karunkat, illetve a közjegyzői munkakört igen érdeklő törvény az 1927 évi XXXIV. t. c. amely a telekkönyvi tulajdon és a tényleges birtoklás között előállott eltérések megszüntetését célzó egyes intézkedésekről szól.

Ezen törvénycikk a benne foglalt eltérésekkel az 1892 évi XXIX. t. c. rendelkezéseit kiterjeszti a telekkönyvi betétekre is. Vagyis ezután, tényleges birtoklás alapján tulajdonjog bejegyzése iránti eljárásnak helye van a betétekre nézve is, amit a 24366/1893. évi I. M. rendelet 1-ső §-ainak 3-ik bekezdése határozottan tiltott.

Mi közjegyzők tudjuk, — közvetlen tapasztalatunk alapján, hogy mily nagy szükség van ezen törvényre.

A nagy munka és rengeteg költséggel elkészített betéteknél is lépten nyomon tapasztaljuk azt, hogy igen igen sok esetben nem annak a nevének állanak az ingatlanok, aki jog szerint azoknak tényleges birtokosa. A hagyatéki ügyek rendezésénél e tekintetben eddig teljesen tchetlenül állottunk.

Legtöbb esetben nem állott módunkban az ügy tisztázása.

A most említett törvény az 1892 évi XXIX. t. c. rendelkezését a betétekre vonatkozólag is kiterjesztvén, — ez utóbb említett törvény 2. §. 2. p. b. alpontja értelmében a hagyatéki eljárás keretében felmerülő esetekben a 24366/1893 I. M. rendelet 11. §-a értelmében a királyi közjegyző kötelessége a tényleges birtoklást igazoló adatok beszerzése az eljárás megindítása, a helyszíni tárgyalás megtartása, mert a 46 §. értelmében ezen esetekben a kir. közjegyzőnek kiküldetés nélkül, hivatalból kell eljárnia és elvégezni mindazon teendőket amelyek a telekkönyvi hatóság kiküldöttjének hatáskörébe tartoznak.

Az új törvény (1927. XXXIV. t. v.) azonban eljárási körünket

megszorítja azon esetekre nézve, midőn az 1892: XXIX. t. c. 2-ik §. 2. a. pontja értelmében az eljárás folyamatba vételét egyes esetekben — a tényleges birtokos kéri; mert ilyen esetekben — az 1893 évi 24366 I. M. R. 18. §-a értelmében bíró, kir. közjegyző, bírósági jegyző, vagy bírói minősítéssel bíró aljegyző küldendő ki a helyszínére, az eljárás lefolytatására. A kiküldött személyét ilyen sorrendben állapítja meg az 1892. évi XXIX. t. c. 6-ik szakasza is. Az 1927 évi XXXIV. t. c. 2. §-a azonban ezen esetekre nézve a kir. közjegyző kiküldését mellőzi, illetve nem is említi.

A törvény ezen rendelkezése, úgy látszik nem a bíróságok tehermentesítése jegyében látott napvilágot.

Annyi bizonyos, hogy az eljárásnak a betétekre történt kiterjesztése a bíróságok rengeteg idejét fogja igénybe venni.

Lényeges változtatást tartalmaz a törvény 3-ik §-a, amely az 1900 XV. t. c. 13. és 14. §§-ait hatályon kívül helyezve az eddigi illeték és bélyegmentességet megszünteti, miáltal sok esetben az eljárást, a felekre nézve elviselhetetlenül megdrágítja, mert a vagyonátruházási illetéket minden közbeeső ügylet után le kell róni.

A törvényt életbe léptető rendelet még nem jelent meg. A kiszállási díjakat illetően — melyeket eddig a már többször hivatkozott m. r. 129-ik szakasza elég gyengén állapított meg — minő intézkedéseket fog az új rendelet tartalmazni, nem sejtjük.

Felhívjuk azonban a figyelmet, hogy az életbeléptetési rendelet megjelenése után, — a hagyatéki eljárás keretében felmerülő esetekben a kartársak igyekezzenek élni a törvényadta jogukkal, illetve tegyenek eleget kötelességüknek, hogy a telekkönyvi állapotot a tényleges birtoklással összhangba hozzuk ahol csak lehetséges.

Örömmel kell fogadjuk e törvényt, bár meggyőződésünk az, hogy ez a bíróságra és közjegyzőkre nézve örökös vesződéssel, munkával járó eljárást jelent. A költséges munkával elkészült betétek rontását, a tényleges birtoklás és a telekkönyvi tulajdonos közti összhang fentartását csakis preventív intézkedéssel lehet megakadályozni, illetve elérni és ez: a karunk részéről annyiszor hangoztatott szigorú eljárás a zúgírászat ellen és a zúgírászat lehetlenné tétele az által, hogy telekkönyvi beadványoknál, legalább is az ellenjegyzési kényszer behozassék.

A hozzá nem értő egyéneknek, nem véve ki ezek közül a

legtöbb esetben a telekkönyvi ügyekben járatlan községi jegyzőket sem, munkája állandóvá teszi a betétek rontását és folytonossá azok helyrehozásának szükségességét.

3. A jelzálogról szóló 1928 évi XXXV-ik t. c. mely a jelzálognak, — jogrendszerünkben eddig nem ismert újabb fajait hozza be és igen lényeges intézkedéseket foglal magában, — amelyek megállapításához az okiratok szerkesztéséhez alapos jogi tudás szükséges, a közjegyzői tevékenység körére nézve kiterjesztést nem tartalmaz.

Lehetséges azonban, hogy az életbeléptetésről és a végrehajtás tárgyában kiadandó miniszteri rendelet a biztosítéki jelzálogjog a telekadósság, a jelzálogadóslevél és telekadóslevélre nézve, — tekintve ezek alapításához szükséges jogbiztonságát — valamelyes módon igénybe veendőnek fogja megjelölni a közjegyzők közreműködését is.

4., Az 1928. évi II. t.-c. 5-ik §-a hatályon kívül helyezi az 1874. évi XXXV. t.-c. 9-11., 43-47., 174, valamint az 1886. évi VII. t. c. 19. 40. és 41 §§-ait, közjegyzői biztosítékok tételére vonatkozó §§-ait; kimondja, hogy a közjegyző biztosítékokat tenni nem köteles, a letett biztosítékokat feloldja, visszautalja. A törvény életbe lépése után egy év alatt vissza nem kért biztosítékok a pénzügyi tárca javára utalandók át.

A jelzálogilag biztosított óvadék törlését azonban ezen rendelkezés nem érinti.

Átértékelésnek helye nincs.

5., Az egyes magánjogi pénztartozások átértékeléséről szóló 1928 évi XII. t. c. 15. §-a családi vagy öröklési jogon alapuló pénztartozások átértékelését — mind a két fél érdekének mérlegelése mellett lehetővé teszi. —

Említést kell tennünk továbbá régi sérelmünkről, amire minden kamarai jelentésünkben rámutattunk.

Ez a közjegyzői állások betöltésénél úgy a közjegyzők, mint a helyettesekre nézve érthetetlen mellőzést jelentő eljárás.

Álláspontunk, meggyőződésünk mindig az volt és ennek alátámasztására hivatkoztunk a törvényre, hogy: a jobb állások mindig a kisebb helyen évek óta működő, érdemes közjegyzők áthelyezésével töltendők be, és hogy a közjegyzői intézményhez fűződő közérdeket tekintve a jogszolgáltatásnak pontos biztos ellátása és a jogkereső közönség érdekének szempontjából az évek óta

működő nagy gyakorlattal bíró valódi közjegyzőhelyettesek kinevezése jogos és elengedhetetlen követelése, kérése a közjegyzői karnak. Ezen elvnek fentartása és követelésünk, kérésünk figyelembe vétele még fokozottabb mértékben lép előtérbe most, a közjegyzői irodákra — az 1927 évi IV. t. c. életbelépése után, — hárult munkahalmazat ellátása következtében, melynek elintézésénél nem elegendő a törvény, a rendelet tudása, ismerete, de szükséges ahhoz a hosszú alapos gyakorlat is.

Gyakorlatilag nem képzett egyének előtérbe-tolása által az új törvény és életbeléptetési rendelet nem fogja beváltani a kormány által hozzájuk fűzött reményeket.

Meggyőződésünk az, hogy pár év múlva a gyakorlat be fogja igazolni a közjegyzői kar álláspontjának helyességét. Nem csak kari, de általános közérdek, hogy a közjegyzői állások, a közjegyzői irodákban, gyakorlatilag képzett, kipróbált helyettesek által tölteszenek be. A helyettesekre nézve szomorú és tarthatatlan helyzet ismertetésére a következő adatokat terjesszük elő:

Kamaránk területén ez idő szerint 20 helyettes működik. 1921 év óta — tehát 7 év leforgása alatt kamaránk területén működő közjegyző helyettesek közül kinevezést nyert egy.

1926 és 1927 évben Csonkamagyarország területén betöltött 10 közjegyzői állás.

Ezen 10 állás közül hivatásos közjegyző helyettessel betöltött 2 állás, kinevezést nyert 5 ügyvéd, míg 3 állásra olyan helyettes neveztetett ki, aki helyettesi minősége megszerzése végett kineveztetése előtt pár hónappal jegyeztetett be a közjegyző helyettesek névjegyzékébe.

Sívár, reménytelen kilátás a közjegyző helyettesekre nézve, kik közül kamaránk területén — amint említettük — 20 működik de aggodalommal tölti el a közjegyzői kart ezen indokolatlan eljárás, mert kétség fér ahhoz, hogy a közjegyzői kar gyakorlatilag, kellően nem képzett egyének kinevezése által képes lesz-e megfelelni a bíróságok tehermentesítése jegyében reá hárított, fontos igazságügyi feladatoknak.

E kinevezési rendszer elriasztja az ifjabb generációt a közjegyzői pályától, de nem segít az ügynevezett ügyvédi nyomoron sem, sőt fokozza a tömeges ügyvéd pályázók közt az elégedetlenséget, mert hiszen még sem lehet minden ügyvédet közjegyzői állásba betenni. Ha bejut 1000 közül egy, elégedetlen marad 999,

akik nem lesznek mellőzésük miatt megelégedve a kormányzati politikával.

A szegedi kamara közgyűlése.

A szegedi kir. közjegyzői kamara f. é. szeptember hó 8. napján tartotta meg Szegeden *Jedlicska Béla dr.* kamarai elnök elnöklése alatt ez évi rendes közgyűlését, mely — a kamara köztisztviselői s ügybuzgó elnöke által gondosan ápoltt, mintaszerű kartársi szellemmel fogva valósággal családi ünnep a kamarai tagoknak s mely közgyűlés, valamint az azzal kapcsolatos összejövetelek a bensőséges együttérzés jegyében folytak le.

A kamara évi jelentéséből közöljük a következőket:

Az ez évi április hó első napján életbe lépett örökösödési eljárás novellája — célját a bíróságok tehermentesítését és az eljárás gyorsítását — csaknem teljes mértékben elérte. Igaz ugyan, hogy a közjegyzői karra ez az új eljárás jelentékeny munkatöbbletet s ebből folyólag nagy anyagi terhet rótt, de a közjegyzői kar érzi és teljes erejével megvalósítani igyekszik az eljárás nemes célját s legjobb tehetsége szerint részt vesz az ország szanálásában.

Éppen ezért indítatva érzi magát a kamara, felhívni az igazságügyminiszter úr figyelmét az új eljárás fentemlített céljait még inkább megvalósító körülményekre. A bíróságok további tehermentesítése érdekében kívánatos lenne az új örökösödés törvény 5. szakasz első bekezdése, vagyis az 1894: XVI. t.-c. 24. §-ának harmadik bekezdése helyett a következőket venni fel a törvény szövegébe:

„A közjegyző az általa felvett és nála letett, a 7. §. hetedik bekezdése szerint illetékes közjegyző pedig az olyan végrendeletet is, amelyet a haláleset felvételi ívhez mellékelve, vagy egyébként hozzá küldöttek vagy neki átadtak, maga hirdeti ki és pedig a haláleset felvételi ívhez csatolt végrendeletet akkor is, ha a 22. §. értelmében a haláleset felvételi ívet azonnal a járásbíróhoz kell beterjesztenie. A kihirdetett végrendeletet eredetiben, általa felvett, vagy nála letett végrendelet másolatban, valamint a kihirdetésről felvett jegyzőkönyv másolatát a közjegyző a járásbíróhoz terjeszti be.

Megváltoztatandó lenne ezen módosítás természetes következményeként a 11.000/1928. I. M. rendelet 17. §-a, vagyis a 43.194/1895. I. M. sz. rendelet 29. §-a hatodik és hetedik bekezdése következőképpen:

Hatodik bekezdés:

„A királyi közjegyző azokat a végrendeleteket, amelyeket nem ő vett fel és nem is nála tettek le, hanem hozzá a haláleset után egyéb uton kerültek, valamint azokat a végrendeleteket, amelyeket ő vett ugyan fel vagy nála tettek le és így a törvény 24. §. harmadik bekezdése értelmében hirdeti ki, de az örökösödési eljárásra a törvény 7. §. hetedik bekezdése szerint nem illetékes — a B. mintának megfelelő külön naplóba (Vn.) azonnal bevezeti azokat pedig, amelyeket ő vett fel, vagy nála tettek le, akkor vezeti be, ha azokat kihirdette; a végrendeleteket külön kell kezelni, a napló utolsó rovatában pedig a végrendeletre vonatkozó minden intézkedést be kell vezetni úgy, hogy a végrendelet hollétéről és sorsáról tiszta képet adjon.“

Hetedik bekezdés:

„Ha a végrendeletet kir. közjegyző hirdeti ki: az Öe. 28. és 29. §-át megfelelően kell alkalmazni (Öen. 5. §.). A végrendeletet — ideértve a kihirdető közjegyző által készített vagy nála letett végrendeletet is — az érdekelték előtt, de ha azok részéről senki meg nem jelent két tanú jelenlétében kell a közjegyző hivatalos helyiségében kihirdetni. Tanu a kihirdető kir. közjegyző irodai alkalmazottja is lehet.“

Ezek a módosítások az eljárást a végrendelet kihirdetése körül nagyban egyszerűsítének, a bíróságot tehermentesítének, mert az összes végrendeleteket a királyi közjegyzők hirdetének ki.

A közjegyzők által többször felvetett arra a kérdésre, hogy a hagyaték átadását is a közjegyző eszközölje és csak az átadó végzés meghozatala után terjessze be az iratokat a bírósághoz, ez alkalommal nem kíván a kamara újból kitérni, de reméli, hogy az igazságügyminiszter látván a közjegyzőknek az új örökösödési eljárás folytán kifejtett lelkiismeretes és minden tekintetben megbízható működését, ezt a kérdést is a közjegyzők által már előbb kifejtettek szerint fogja megváltoztatni.

Az eljárás gyorsítása érdekében célszerű lenne az 1894:XVI.

t.-c. 12. §-ának utolsó bekezdéseként beiktatni a következőket:

„A halálesetet felvevő közeg a megjelent érdekeltet — olyan esetben, amikor az eljárás hivatalból nem indítandó meg — tartozik megkérdezni arra nézve, hogy az eljárásnak a 3 hónapi határidő előtt leendő megindítását nem kívánják-e s az erre adott választ a haláleset felvételi ívben felvenni köteles.“

A beterjesztett haláleset felvételi ívek alapján a hagyatéki eljárás a legtöbb esetben nem indítható meg azért, mert az örökösök nagykorúak és a törvénynek arról az intézkedéséről, hogy kérelmükre a 3 havi határidő eltelle előtt is lefolytatható az eljárás nem bírnak tudomással. Amennyiben ezt a törvényes rendelkezést a haláleset felvevő közeg tudomásukra hozná, az esetek legnagyobb részében az eljárás azonnal megindítható lenne és a három hónapi határidő leteltével azonnal át is lehetne adni a hagyatékot az örökösöknek.

De fontos lenne ennek a szakasznak a beiktatása azért is, mert a pénzügyi hatóságok, amennyiben a hagyatéki eljárás 90 napon belül meg nem indul 100 százalékos bírságot szabnak ki az örökösökre, tekintet nélkül arra, hogy az eljárás hivatalból meg nem indítható. Noha az érdekelt örökösöknek nincs is tudomásuk arról, hogy előbb is megindítható lenne az eljárás 90 napnál. A szakasz beiktatásával tehát ez a méltánytalanság is elkerültenék.

A korlátolt felelőségi kereskedelmi társaságokra vonatkozó törvénytervezet a kir. közjegyzői karra sérelmes, abban a részben, hol feljogosítja az ügyvédet is arra, hogy a társasági szerződést elkészítheti. Különös ez az intézkedés azért is, mert a szerződés megváltoztatása csak közokirat alakjában történhetik, tehát érthetetlen, hogy akkor, amikor a szerződő felek összes jogviszonyaika szabályozzák, elegendő legyen az ügyvéd által ellenjegyzett magánokirat.

Az okirati kényszer törvénytervezetére a közjegyzői kar véleményét már írásban benyújtotta és erre vonatkozólag ez alkalommal csak annyit említ meg a kamara és ama reményének ad kifejezést, hogy az igazságügyminiszter úr a törvényalkotó testület elé terjesztendő törvényjavaslatot a kir. közjegyzői kar kívánalmainak megfelelően módosított formában fogja benyújtani.

K Ö Z L E M É N Y E K:

Halálozás. *Heinrich István* dr. szegedi kir. közjegyző, a szegedi kir. közjegyzői kamara választmányának rendes tagja f. é. szeptember hó 17-én hirtelen meghalt.

Megilletődéssel regisztráljuk az érdemes kartárs elhunytának hírét, kinek emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Az elhalálozásról a szegedi kir. közjegyzői kamara külön gyászjelentést adott ki.

Új közjegyzői állás rendszeresítése. A m. kir. igazságügyminiszter 28946/1928. I. M. sz. rendeletével Budapest székesfőváros III. kerületében második kir. közjegyzői állást rendszeresített.

Az igazságügyi kormány e rendelkezése, mellyel a kamara vonatkozó felterjesztésében felsorakoztatott alapos érveket figyelembe nem véve, — a rendszeresítés mellett döntött, igen élénk szóbeszéd tárgyát képezi. Általános a vélemény, hogy e rendszeresítést semmiféle igazságügyi érdek — ami egyedüli oka lehet új állás rendszeresítésének — nem indokolhatja.

Az Ars Notarialis egyetemi oktatásához. (Levél a szerkesztőhöz.)

Ez év folyamán Pünkösdkor tartotta a kir. közjegyzői kar vándorgyűlését Pécsen.

Sok, igen fontos, a karra nagyon jelentőségteljes kérdés merült fel és képezte a megvitatás tárgyát.

E ténnyel kapcsolatban, időszerűnek tartom, hogy egyes kérdésekről — dióhéjba szorítva — szerény véleményemet, közzétegyem, ezzel módot is akarva nyújtani kartársaimnak, hogy ők is megfontolás tárgyává tennék az általam felhozottakat s akár kitűnő „Közlönyünk“ útján, akár más megfelelő módon hasonlóképpen foglalkoznának ezen életbevágó kérdésekkel . . .

Ami az új örökösödési eljárással kapcsolatos díjszabásváltozást illeti, abban: — csatlakoztunk, — de reméljük, hogy e tekintetben jogos, méltányos óhajunk szintén teljesülni fog!

Hogy a közjegyzői törvény nem revisiót, de egy teljesen új törvényt kíván e tekintetben bizton tudom, hogy e nézetet összes kartársaim velem együtt osztják és pedig egyhangulag.

Az új felsőházi törvénnyel kapcsolatosan feltűnt nekem egy dolog s ez az, hogy ha közjegyzők — igen helyesen és jogosan — tagjai lehetnek a felsőháznak — igen csekély számban, — miért nem lehetne egy közjegyző tagja a képviselőháznak is, miként ez „az ügyvédnél nincs kizárva.“ Vagy miért nem lehetne egy közjegyző egyszersmind egyetemi tanár is, miként ez az ügyvédeknel sem képez összeférhetlenséget?!

Úgy vélem, hogy ez nálunk eddig azért nincs így, mivel a közjegyző személyében lekötöttebbnek van megjelölve egy ügyvéd egyéniségénél, az ügyvéd azonban, mindezen előbb felsorolt állásokban — ha ülésekre, vagy előadásokra megy, szintén kénytelen magát helyettesíteni ügyvédi minőségében. Tehát van helyettese.

Hát a kir. közjegyző helyettes nem volna olyan képzettségű — és jogu helyettes mint egy ügyvédhelyettese?

Mindenesetre volnának a közjegyzők között is számosan olyan kiváló egyének, akik tehetségök, képzettségök révén hivatásukat azért pontosan és lelkiismeretesen be tudnák tölteni egy személyben, mint képviselők vagy mint tanárok! Mert ezen irányú elfoglaltságuk idejére helyetteseik végeznék a sürgősebb közjegyzői ténykedéseket és éppen olyan kifogástalanul, mint az ügyvédeknel ezeknek ténykedéseit azoknak a helyettesei! S valóban miután semmi fontos okát másban nem találok, mint a fentebb előadottakban, lévén képzettségünk és hivatásunk színvonala legalább is egy arányú az ügyvédivel, ósdi törvényünk helytelen szakaszai, mint jogos, méltányos kívánságát a közjegyzői karnak, megváltoztatandónak találok! Mert a jelen visszás is, igaztalan állapot — úgy vélem — bizonyos háttérbeszorítást is mutat a közjegyző és ügyvéd hivatásának jellégében! . . .

E kérdéseket csak felvettem! — Szeretném ha visszhangra találna és sine ira et studio foglalkoznának vele a kartársak és különösen az érdekelt körök is!

Amiről azonban tulajdonképen írni óhajtok, az Szécsi Ferenc dr. pesterzsébeti kir. közjegyző kartársamnak a pécsi vándorgyűlésen elhangzott felszólalása!

Igen tisztelt kartársam beszédjéből kedves és kitűnő Közlönyünk 1928. július havi száma 244. lapján ezeket írja: „Szécsi Ferenc dr. pesterzsébeti kir. közjegyző felhívta a vándorgyűlés figyelmét arra, hogy: . . . éppen Pécsen a Nagy Lajos alapította egyetem volt az egyetlen hely ahol a középkorban a „közjegyzőség

művészetét“, az „ars notarilis“-t tanították, ahol ennek a tárgynak külön tanszéke volt. Helyes indokolásának konklúziója — a mostani időkre vonatkoztatva . . . „hogy a kar színvonalát csak az emelheti, ha belé elméletileg és gyakorlatilag egyaránt képzett egyének kerülnek.“

. Ötszáz esztendővel ezelőtt ezt oly szükségesnek tartották, tehát a jelenlegi időnél több érzékel és méltánylással találkozunk a pályára való képesítés kérdésében. Mert valóban ma ugyyszólván mostoha gyermek a közjegyzőség, pedig élethivatásának fontossága miatt a legmesszebbmenő gondoskodást érdemelne úgy állami, mint társadalmi téren, „a jogok védelme“ szempontjából! . . .

Midőn még 1920-ban mint jelölt b. e. jó barátomnál Jeszenszky István dr. budapesti kir. közjegyzőnél voltam, gyakran elbeszélgettünk egyes bennünket érdeklő kérdésekről s a közjegyzői tudomány elméleti gyakorlatáról is szó esett. Ki is dolgoztam abban az időben egy igen részletes tervet, sajnos azonban; a kommun alatt vagyonommal és könyvtárammal együtt kézirataim mind e „bestiák“ martalékává estek!

Most, hogy t. kartársam a kérdést feleleveníti, nagy kedvet kaptam e kérdéshez hozzászólni s egy igen vázlatos tervet leírni oly célból, hogy kiváló kultuszminiszterünk, — aki minden szép és jónak s reális tudománynak a lelkes és erélyes támogatója és lankadhatatlan megvalósítója, gróf Klebersberg Kunó Ónagyméltósága, legyen kegyes és tegye megfontolás tárgyává szerény tervezetem alapján azt, hogy a közjegyzői művészetnek „ars notarilisnek fokozatosan fejlesztendő tanszék emeltessék.“

A miniszter Úr alkotásának „egyik dísze“ lesz, ha megvalósítja eme eszmét, melyet Szécsi dr. felelevenített s én bátor vagyok e felelevenített gondolatba e szerény sorokkal egy kis lelket belelehelni!

Természetesen csak nagy vonásokban „Előadási Tervezetem“ a következő:

Amit általánoságban fejleszteni akarunk, mindennek, támogatására, gondozására, művelésre van szüksége. S ennek az igazságnak természetes folyománya, hogy: a mi kivált a közérdeket szolgálja, annak a fejlesztésére irányuló minden szándék és törekvés legelső feladatként lép előtérbe. Ezen munkakörben foglódik minden, ami előre akar haladni, amit fejleszteni akarunk, hogy így annak üdvös és jóhatását a kor ésszerű és helyes irányu-

szellemében a megkívánandó értékre emelve élvezhessük is!

Igy van ez mindennél, tehát a tudományokkal is s így van ez a közjegyzői intézménnyel minden kapcsolatos vonatkozásaiban.

Eddig miként tudjuk, indokolatlan módon a jogi szakon a közjegyzői tudománnyal senki sem törődött, még melléktárgyként sem. Ez a legfőbb oka, hogy: jelenlegi antidiluitikus intézkedéseink, törvényeink, melyek a közjegyzőségre vonatkoznak, a „maradiság“ szomorú jellegét hordják magukon.

Pedig köismert ezen életpálya hivatásának anyagi és erkölcsi védő, oltalmazó, nagyon is fontos lelkiismeretbeli kötelessége, úgy állami, mint társadalmi téren, a jogaikat kereső, ellenőrző, biztosítani akaró érdekeltekkel szemben!

Hogy mennyire kívánatos sőt mondhatnám: elengedhetetlen kötelessége máris az államnak, miszerint eme élethivatást fejlessze, ezt kivált a mai élet forgatagában bővebben igazolni, bizonyítani fölösleges.

A törvények, rendeletek ki és felépítésének kútforrása — és pedig az egyetlen — a „Tanszék“ mely az elméleti fejlesztést, a gyakorlati élet példáinak felhasználásával eszközli, illetve megfelelő eredménnyel csakis egyedül így eszközölheti. — Az volna tehát szerény véleményem és ajánlatom, ha a közjegyzői tudomány-ság fejlesztésére, tudományos művelésére, fokozatosan egy-egy Tanszéket állítana fel a közoktatási kormány, mely azután hivatása magaslatán e tudomány ágát, elméleti és gyakorlati előadásokkal akként fejlesztené, hogy ezzel előkészítené egyszersmind egy új törvénynek is a megalkotását, mely új közjegyzői törvény eredménye lenne annak, mely által eme élethivatás arra az erkölcsi magaslatra jutna, mely kivált már a közel jövőben is eminens érdeke lesz úgy az állami, miként a magánérdekeknek is.

Ezeknek az előrebocsajtása után vázlatosan a következő: „Előadási Tervezet“ ajánlom:

Adassék elő:

1. A kir. közjegyzői intézmény történelmi fejlődése *Általánosságban*.

2. A magyar közjegyzői intézmény *különösen, és teljes részletességgel* a mai napig.

3. A közjegyzői törvény magyarázata, s kapcsolatosan ezzel egy új törvénytervezet fejtegetése.

4. Semináriumi gyakorlatok.

Az előadások óraszámát mindkét félévben heti öt órában állapítják meg, a tantárgy és a Seminárium kötelező legyen.

Adja Isten hogy az itt e szerény sorokban bár, de a legönzetlenebb és legőszintébb ügyszeretettel előadott kérdések mint termékeny jó és egészséges gyümölcsöt hozó magvak lettek legyen elhíntve, hogy majdan a kinőtt terebélyes fának árnyékában hálás szívvel pihenessen mindenki, aki e fa üdítő árnyékának élvezetére jogosítva lesz.

Samassa János dr.

A helyszíni hagyatéki tárgyalások esetén a 60600/928. I. M. sz. rendelet értelmében tudvalevőleg a tárgyaló kir. közjegyzőt pótdíj s viteldíj illeti.

Tudtunkkal teljesen egyedülálló jelenség, hogy egyik bíróság újabban vitássá teszi, vajjon a közjegyző discretiójától függ annak megállapítása, hogy a helyszínen vagy irodájában tartja e meg a tárgyalást s ehhez képest úgy látván, hogy helyszíni tárgyalás szüksége nem forogva fenn, nem állapítja meg az említett díjakat.

Nézetünk szerint nem képezheti vita tárgyát, hogy ez az új gyakorlat helytelen. Az 1894. évi XVI. t. c. értelmében a tárgyalás a „körülményekhez képest“ vagy a közjegyző székhelyén, vagy a hozzátartozó járásbíróság székhelyén, vagy pedig a helyszínen tartandó meg. Ebből tehát az következik, hogy a közjegyzőtől függ, hol tartja meg a tárgyalást. Ha a szóbanlévő határozat helytálló lenne, akkor a közjegyző sohasem járhatna el helyszínen, mert állandóan számolnia kellene azzal, hogy a bíróság utólag szükségtelennek minősítené a helyszíni tárgyalást. Az alábbiakban közöljük e sérelmes helytelen határozatot, s utána mindjárt ugyan ezen tárgyban kelt két helyes bírói határozatot.

Másolat.

A szombathelyi kir. törvényszék.

Pkf. 1844/1928/8 szám.

A szombathelyi kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság a K. községben 1928. évi január hó 21. napján meghalt özv. S. J.-né, született I. M. k-i volt lakos után a celldömölki kir. járásbíróság előtt folyamatba tett hagyatéki ügyben a járásbíróságnak 1928. évi május hó 16. napján Pk. 499/1928/4 szám alatt hozott végzését Dr. N. K. kir. közjegyzőnek az 1928. évi június hó 5. napján Pk. 499/1928/5 szám alatt beadott felfolyamodása követ-

keztében az 1926. évi július hó 18. napján tartott nyilvános ülésben vizsgálat alá vette és meghozta a következő végzést:

V é g z é s.

A kir. törvényszék az elsőbíróság végzésének a Dr. N. K. kir. közjegyző díját 132 (Egyszázharminckettő) pengő 80 fillérben megállapító részét helybenhagyja, marasztaló részét azonban megváltoztatja akként, hogy az örökösöket 32 pengő 68 fillér helyett 82 (nyolcvankettő) pengő 80 fillér megfizetésére kötelezi.

I n d o k o l á s.

Az örökösödési eljárást szabályozó 1884. XVI. t. c. 52. §-a úgy rendelkezik, hogy a tárgyalás a körülményekhez képest a közjegyző székhelyén, az illetékes járásbíróság székhelyén, vagy a körjegyzőség székhelyén, vagy a körjegyzőséghez tartozó, avagy szomszédos valamely községben tartandó meg. Székhelyen kívül tehát akkor tart tárgyalást a kir. közjegyző, ha az eset körülményei indokolják.

Dr. N. K. kir. közjegyző a felfolyamodásban vitatja, hogy a körülményeket mérlegelni, a bíróság kizárásával, egyedül a kir. közjegyző hivatott. E felfogás szerint a hagyatéki bíróság a helyszíni tárgyalás költsége tekintetében kimerítette a törvényszabta feladatát, ha a felszámított díjpótlékot és fuvarköltséget végrehajtható közokiratba foglalta.

Ennek az állapotnak nincs törvényes alapja.

A hagyatéki ügyek intézésében a kir. közjegyzőt a bírói kiküldött jogállása illeti (1927. IV. t. c. 17. §.) e minőségben teljesített eljárása minden vonatkozásban tárgya a bírói felülvizsgálatnak s mivel a díj és költségösszeget a hagyatéki bíróság hivatalból állapítja meg: (60600/1926. I. M. rendelet 28. §) hivatalból köteles a hagyatéki bíróság a kir. közjegyző, mint bírói kiküldött eljárást abból a szempontból megvizsgálni, hogy indokolják-e a helyszíni tárgyalással okozott költségtöbbletet.

A helyszíni tárgyalás egyik indokául a kir. közjegyző az eljárás gyorsítását és egyszerűsítését jelöli meg, amely cél akként volt elérhető, hogy a kir. közjegyző által végzett leltározás és hagyatéki tárgyalás egy időben történt.

A kir. közjegyző azonban a községi jegyző (körjegyző) által végzett leltározás napjára ki sem tűzhetné volna a helyszínére a hagyatéki tárgyalást, mert az 1927. évi IV. t. c. 9. §-ának értelmében a kir. közjegyző a leltár és esetleges hiányainak pótlása után tart hagyatéki tárgyalást, feltéve, hogy a leltározás során nem merültek fel olyan körülmények, amelyek alapján a 4. §-szerint az iratokat a járásbiróság elé kell terjeszteni.

Az az indok sem áll meg, hogy a felekre nézve a helyszíni tárgyalások előnnyel jártak.

K. községben 1928. évi április hó 27. napján a kir. közjegyző 3 (három) hagyatékot tárgyalta. S. J. hagyatéki ügyében három volt a megidézettek száma, az egyik N. lakik, Cs. I. hagyatéki ügyében kettő volt a megidézettek száma, D. S. hagyatéki ügyében csak egy és ennek az egynek M. van állandó lakóhelye, négyen k-i lakosok ugyan, de a terhükre felszámított díjpótlék és fuvar-költség összegénél kisebb anyagi áldozattal utazhatott volna az autóbusz kapcsolattal is bíró K.-ról a kir. közjegyző székhelyére.

Ezekhez képest a kir. törvényszék az elsőbiróság végzésének a kir. közjegyző díját megállapító részét helybenhagyta. Ugyanannak a végzésnek a marasztaló részét megváltoztatta, mert a 132 P. 80 f.-ben megállapított díjösszegeből 50 P. nyert kiegyenlítést, az örökösök tartozása tehát nem 32 P. 68. f. de 82 P. 80 fillér.

Másolat.

A nyiregyházi kir. törvényszéktől.

1928. Pkf. 309/12 szám.

A nyiregyházi kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság az O. községben 1927. március hó 4. napján elhalt özvegy B. A.-né volt oi. lakos után a mi. kir. járásbiróság 1927. évi december hó 28. napján Pkl. 581/1926/9. sz. a. hozott végzését Dr. K. N. kir. közjegyzőnek az az 1928. évi január hó 7. napján 10 alszám alatt beadott felfolyamodása következtében az 1928. évi április hó 30. napján tartott nem nyilvános ülésében vizsgálat alá vette és meghozta a következő:

v é g z é s t :

A kir. törvényszék, mint polgári felfolyamodási bíróság a felfolyamodásnak helyt ad, a kir. járásbiróság végzésének megtáma-

dott részét megváltoztatja, a kir. közjegyző díját 30.82 pengőről 35.92 pengőre felemeli és pedig azért, mert a 25% pótdíjat és az arányos fuvar-költséget a 24. §. II. rész első és negyedik bekezdése alapján jogosan számította fel.

Másolat.

A nagykanizsai kir. törvényszék.

Pkf. 200/927/11.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság az 1926. évi július hó 29. napján meghalt M. P. volt Si. lakos után a keszthelyi királyi járásbiróság előtt folyamatba tett hagyatéki ügyében a járásbiróságnak 1926. évi december hó 28. napján Pk. 2702/1926/5. szám alatt hozott végzését M. P. mint kiskorú gyermekeinek gyámjának az 1927. évi január hó 27. napján 7. sor-szám alatt beadott fellebbezésének címzett felfolyamodása következtében az 1927. évi április hó 1.-én tartott nyilvános ülésben vizsgálat alá vette és meghozta a következő:

v é g z é s t :

a kir. törvényszék a járásbiróság végzésének felfolyamodással megtámadott részét helybenhagyja,

i n d o k o k :

a hagyatéki tárgyalással megbízott kir. közjegyző az 1894. évi XVI. t.-c. 52 §-ának alapján jogosult volt a fenti hagyatéki ügyet több más hagyatéki ügygel egy napon S. községben letárgyalni s felmerült fuvardíját az egyes hagyatékok között felosztani.

Mint hogy úgy a fuvardíj felszámítása jogszerű, a tárgyalási díj, díjpótlékok és egyéb járulékok felszámítása nem lépi túl a fennálló jogszabályokban, a kir. közjegyzők részére előírt díjakat és költségeket azért a kir. törvényszék a kir. járásbiróság végzésének a közjegyzői díjak megállapítására vonatkozó részét helybenhagyja.

Különös birói határozatok. Az alább közölt helytelen birói határozatok további jogorvoslással meg nem támadhatók, azokat tehát itt közöljük. Jogszabályellenességük vitán kívül álló.

I. Egy megyei árvaszék által három ízben mindig újabb és újabb megállapodások létesítése céljából a tárgyaló kir. közjegyzőnek visszaadott hagyatéki ügyben a kir. közjegyző által a hagyatéki díjszabás 27. §-ának második bekezdése alapján, amelyben az áll „ha azonban a tárgyalás befejezése után a felek más megállapodásra kívánnak lépni“ felszámított pótdíjakat a sz.-i kir. járásbiróság Pk. 6167/7/1926 számú végzésével nem állapította meg, avval az indokolással, hogy nem a kir. járásbiróság rendelte el a póttárgyalásokat. Ezen végzés ellen beadott felfolyamodást pedig a sz.-i kir. törvényszék Pf. 1266/9/1928 számú végzésével elutasította avval az indokolással, hogy a 60.600/1926 I. M. számú rendelet 27. §-a felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a kir. közjegyzőt a hagyatéki póttárgyalásáért külön díj illeti meg, a hivatkozott rendeletben azonban nincs felsorolva az az eset, mikor a póttárgyalásra azért van szükség, mert a gyámhatóság a kiskorúak érdekében tett nyilatkozatot jóvá nem hagyja, amiért is a kir. közjegyző részére ezért külön díj megállapítható nem volt.

II. A sz.-i kir. törvényszék.

Pkf. 2125/1927/8. szám.

A kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság meghozta a következő

v é g z é s t :

A kir. törvényszék az elsőbíróság végzésének felfolyamodással megtámadott rendelkezését helybenhagyja.

I n d o k o l á s :

B. I. örökbehagyó után egyedül a gy.-i 68. számú telekkönyvi betétben 303 helyrajzszám alatt foglalt ingatlanból kiosztott rész maradt hagyatékul. Ennek a leltári értéke 440 pengő. A leltározott többi ingatlan nem hagyatéki vagyon.

A 60.600/1926 I. M. rendelet 24. §-a szerint a díjszámítás alapja a tárgyalás alá vont hagyatéki *vagyonnak a leltári értéke, ennél fogva a leltározó közeg tévedéséből hagyatéki vagyonként leltározott az az érték, amely nem része a hagyatéki vagyonnak, a díjszámítás alapjául nem szolgál ???*

Zálogjogbejegyzési illeték hagyat. tárgy. díj. bekebelezése esetén nem jár. Egyik debreceni kir. közjegyző e tárgyban néhány esetben felebbezést adott be.

Egy felebbezésre nézve a debreceni kir. pénzügyigazgatóság a következő határozatot hozta :
„38220/1928 sz.

H a t á r o z a t :

A m. kir. pénzügyigazgatóság a debreceni kir. adóhivatalnál 1927 évi Tsk. 5141. t. a. előírt 1 P. 20 f. illetékre vonatkozó fizetési meghagyás ellen törvényes határidőn belül beadott fellebbezésének helyt ad és az illeték törlését elrendeli.

I n d o k o k :

Ez illeték hagyatéki eljárás során felmerült 1.20 P. közjegyzői díjnak a debreceni kir. járásbiróság 24507/1827 t. k. sz. végzésével eszközölt zálogjogi bejegyzése után iratott elő. Tekintettel arra, hogy a hagyatéki eljárást a kir. közjegyző mint bírói megbízott folytatja le: ezért az eljárási költség címén javára történt bejegyzés után illeték nem jár stb.

Debrecen, 1928. július 9.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

A közjegyzői végrendelet kihirdetése vitás kérdésben, hogy t. i. az az eljárásra illetékes közjegyző másik közjegyzőnél kihirdetheti-e, vagy a bíróságnál hirdetendő ki, közöljük az alábbi bírói határozatot :

A szombathelyi kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság a Sz. helyvárosban 1928. évi május hó 31-én meghalt N. N. volt sz.-lyi lakos után folyamatba tett hagyatéki ügyben a sz.-lyi kir. járásbiróságnak 1928. évi június hó 22-én Pk. 9436/1928. szám alatt hozott végzést N. N. dr. sz.-lyi kir. közjegyzőnek 1928. évi június 28-án Pk. 9436/1928/2. szám alatt beadott felfolyamodása követ-

keztében az 1928. évi augusztus hó 11 napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vette és meghozta a következő

v é g z é s t:

A kir. törvényszék a felfolyamodással megtámadott végzést megváltoztatja és a kir. járásbiróságot a végrendelet kihirdetésére utasítja.

I n d o k o l á s.

Az 1894. évi XVI. t.-c. 25. §-ának 4. bekezdés szerint a kir. közjegyző a nála lévő néki átadott végrendeletet a széhelyen lévő járásbiróságnak tartozik bemutatni, az idézett törvény 28. §-a szerint pedig az ilyen végrendelet a kir. közjegyző jelenlétében azonnal kihirdetendő.

Ennek ellenére a kir. járásbiróság ebben az ügyben N. N. dr. kir. közjegyző által 1928. évi június hó 14-én kihirdetés végett bemutatott végrendeletet az 1927. évi IV. t.-c. 1., 5. és 16. §-ai, valamint a 11.000/1928. I. M. R. 17. §-ának utolsó bekezdésére hivatkozással a bemutató kir. közjegyzőnek visszaadta azzal, hogy azt kihirdetés végett az örökösödési eljárásra az 1927. évi IV. t.-c. 1. §-a szerint illetékes A. B. dr. kir. közjegyzőnél mutassa be

Minthogy az 1894. évi XTI. t.-c. 35. §-ának 3. bekezdését az 1927. évi, IV. t.-c.-nek sem az első bíróság végzésébe idézett 1., 5. és 16. §-ai, sem egyéb rendelkezései nem érintették,

minthogy a kir. járásbiróság végzésében idézett törvényhelyek csak az örökösödési eljárásra illetékes kir. közjegyzőnek a végrendelet kihirdetése körül követendő eljárását, dem pedig a végrendeletet bemutató kir. közjegyzőnek az eljárását szabályozzák és a 11.000/1928. I. M. R. 18. §-ának második bekezdése kifejezetten rendeli, hogy az örökösödési eljárásra nem illetékes kir. közjegyző által felvett vagy ilyen kir. közjegyzőnél letett végrendeletet a hagyatéki bíróság kihirdetése után eredetiben visszaadja a bemutató kir. közjegyzőnek végrendeletet hiteles másolatban visszatartja és hiteles másolatban adja ki az eljárásra illetékes kir. közjegyzőnek is.

A járásbiróság végzését a rendelkező rész értelmében kel megváltoztatni.

Sz hely, 1928 évi augusztus hó 11. napján.

A kir. közjegyzői díjszabás. A Kepes János dr. Székesfehérvári kir. közjegyző igen ügyes és használható alakban összeállította s az csinos kivitelben nála korlátolt számban még kapható.

Tudomásunk szerint a szerző az általánosan kedvező fogadtatástól felbuzdulva, — midőn az új illetékkodex — végre megjelenik, a bennünket érdeklő illeték szabályokkal kiegészített második kiadást szándékozik igen gyakorlati művéről kikészíttetni.

A díjrendelet 24. §-ának értelmezése. A díjrendelet 24. §-ának utolsó bekezdésében biztosított pótdíj felszámításának kérdését, amint már ott többször szóváltottuk egyes bíróságok különös animozitással kezelik. A rendelet azon nyilvánvaló célzatával ellentétben, hogy bonyolultabb esetekben a nehézségek, a munka és az idő mérvéhez képest az egyszerű elintézését igénylő ügyekkel szemben, a munkadíj 50%-ig terjedő pótdíj felszámítható, a legtöbb bíróság pótdíjat csak olyan esetekben állapít meg, ahol már aránylagosan nem is csak ennek a minimális pótdíjnak, de a tényleges munkadíj négy-ötszöröse felszámításának volna helye. Ennek a szükkeblű gyakorlatnak jegyében áll a budapesti törvényszék 21. Pf. 9185/20/1928. számú végzése, amely bár a pótdíj felszámításának előfeltételeit megállapította, a díj megállapítását mellőzte azért, mert a közjegyző a pótdíj beszámítását nem indokolta, ez pedig a törvényszék álláspontja szerint a díjmegállapításának alaki és multhatatlan feltétele. Bár a díjrendelet 24. §-ának szövege ezt a szigorú álláspontot nem igen igazolja, mihez tartás és hasonló birói döntések elkerülése céljából szükségesnek találtuk erről az új gyakorlathoz megemlékezni.

Bírósági iratok megküldhetők-e a közjegyzőnek. Ez a kérdés a gyakorlatban eddig vita tárgyát nem képezte s természetesen örökösödési ügyekben a bíróságok és hatóságok az eredeti iratokat akadálytalanul küldték meg hivatalos használatra a közjegyzőknek. A mezőkövesdi járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság 7369/1928/2 számú végzésével egy hagyatéki ügyben a közjegyző kérésére bírósági iratok megküldését megtagadta, mivel az ügyviteli szabályok értelmében hivatalos iratok csakis közhatóságoknak küldhetők át. Ez az álláspont a telekkönyvi hatóságok ügyvitelét megállapít 42.000/1914. I. I. M. rendelet 139. §-a alapján helyes ugyan, azonban éppen ezen jogszabály alapján kellett volna teljesíteni a közjegyző kérését, mivel az örökösödési ügyek-

ben átruházott birói hatáskörben tehát közhatóságként jár el, amint több jogszabály is kifejezte megállapítás amint ennek megfelelő volt az eddigi általános gyakorlat is. A feleknek fontos érdekeik fűződven ahhoz, hogy örökösödési ügyekben esetleges perek elkerülése végett is az eredeti bírósági iratok a közjegyzőknél rendelkezésükre álljanak, kívánatos volna, ha e tekintetben az igazságügy-miniszter a bíróságoknak határozott utasítást adna.

A m. kir. belügyminiszternek 59.486/1927. B. M. számú rendelete. *A körjegyzőségi székhelyeken kívül eső kisközségekben teljesített hagyatéki leltározások alkalmával fuvardíjak kivételes felszámítása.*

A körjegyzők a székhelyükön kívül fekvő községekben előforduló leltározásokat, az 50.115/1927. B. M. szám alatt (Belügyi Közlöny 1927. évf. 284. lap) kiadott körrendeletem 2. §-a értelmében a megállapított rendszeres látogatási napokon kötelesek elvégezni. Ilyen alkalmakkor az illető község belterületén elintézt leltározási ügyekben fuvardíjat felszámítani nem szabad.

Azonban vannak olyan körjegyzőségek is, amelyeknek községeiben nincsen minden hétre egy látogatási nap rendszeresítve. Ezekben a helyeken az előbb idézett rendelkezésnek hátrányos következménye lehet, mert a körjegyző egyes esetekben nem lesz képes eleget tenni az 1928. IV. t.-c. 6. §-ában előírt annak a kötelezettségnek, hogy a leltározást a haláleset felvétele körüli tennivalóinak befejezésétől számított 8 nap alatt megkezdje. Ilyen eset — bár nagyon kivételesen — azokon a helyeken is előfordulhat, ahol hetenként van látogatási nap.

Ennélfogva esetleges késedelmek elkerülése végett megengedem, hogy a körjegyzők olyan esetekben, amikor a leltározásoknak a rendes látogatási napig való elhalasztása a leltározás törvényes határidejének túllépését okozhatná, vagy ha azt az érdekeltek önmaguk kéri, a leltározást kivételesen a rendes látogatási napokon kívül is teljesíthessék. E rendkívüli esetekben a fuvardíjat is fel lehet számítani. Ilyen esetekről azonban a körjegyző felettes hatóságának megokolt jelentést tenni tartozik. A felügyelő hatóságoknak kötelességévé teszem, hogy különös gonddal őrkdjenek afelett, hogy a körjegyzők a most nyert engedéllyel csak teljesen megokolt esetekben éljenek.

Kihirdetett törvények.

Az 1928. évi XXIII. törvénycikk az Olasz Királysággal kötött 1927. évi május hó 21-én Rómában kelt pénzügyi egyezmény és egyezség becikkelyezése.

Az 1928. évi XXIV. törvénycikk az Olasz Királysággal kötött egyenes adóügyi egyezmény becikkelyezéséről.

Az 1928. évi XXVI. törvénycikk a Szent Korona és a hozzá tartozó drágaságok gondviseléséről;

Az 1928. évi XXVI. törvénycikk az 1919. évben Washingtonban tartott Nemzetközi Munkaügyi Egyetemes értekezlet által a fiatalok éjjeli ipari munkája tárgyában, tervezet alakjában elfogadott nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről;

Az 1928. évi XVII. törvénycikk az 1919. évben Washingtonban tartott Nemzetközi Munkaügyi Egyetemes értekezlet által a nőknek a szülés előtt és után való foglalkoztatása tárgyában tervezet alakjában elfogadott nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről;

Az 1928. évi XXVIII. törvénycikk az 1919. évben Washingtonban tartott Nemzetközi Munkaügyi Egyetemes Értekezlet által a nők éjjeli munkája tárgyában tervezet alakjában elfogadott nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről;

Az 1928. évi XXIX. törvénycikk az 1925. évben Genfben tartott Nemzetközi Munkaügyi Egyetemes Értekezlet által az üzemi balesetek kártalanítása tárgyában tervezet alakjában elfogadott nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről;

Az 1928. évi XXX. törvénycikk az 1925. évben Genfben tartott Nemzetközi Munkaügyi Egyetemes Értekezlet által a foglalkozási betegségek kártalanítása tárgyában tervezet alakjában elfogadott nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről;

Az 1928. évi XXXI. törvénycikk az 1925. évben Genfben tartott Nemzetközi Munkaügyi Értekezlet által az idegen és a saját honos munkavállalóknak az üzemi balesetek kártalanítása szempontjából egyenlő elbánásban részesítése tárgyában tervezet alakjában elfogadott nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről;

Az 1928. évi XXXII. törvénycikk az 1927. évben Genfben tartott Nemzetközi Munkaügyi Egyetemes Értekezlet által az ipar és a kereskedelem körében foglalkoztatott munkavállalkozóknak és a háztartási alkalmazottaknak betegségi biztosítása tárgyában ter-

vézet alakjában elfogadott nemzetközi egyezmény becikkelyezése;

Az 1928. évi XXXIII. törvénycikk az 1928/29. évi állami költségvetésről.

Az 1928. évi XXXIV. törvénycikk Ausztriával 1922. évi február hó 8-án kötött kereskedelmi egyezmény, valamint az 1926. évi április hó 9-én kötött és az 1926. évi XVIII. törvénycikkbe iktatott kereskedelmi pótegyezmény kiegészítéseképp 1928. évi június hó 14-én aláírt második kereskedelmi pótegyezmény becikkelyezéséről.

Az 1928. évi XXXV. törvénycikk a gyámságra és gondnokságra vonatkozó egyes kérdéseknek a Szerb-Horvát-Szlovén királlyal való rendelkezéséről;

Az 1928. évi XXXVI. törvénycikk az önkormányzati izgatás folytonosságának biztosításáról;

Az 1928. évi XXXVII. törvénycikk az Országos Pénzügyi Tanács megszüntetéséről;

Az 1928. évi XXXVIII. törvénycikk a gyújtószerről szóló 1921. évi XI. t.-c. egyes rendelkezéseinek módosításáról, illetve kiegészítéséről.

Az 1928. évi XXXIX. t.-c. a közlekedék és átmenet szabadszábadtsága tárgyában Barcelonában az 1921. évben tartott általános értekezleten megállapított egyes okmányok becikkelyezéséről.

Az 1928. évi XL. törvénycikk az öregség, rokkantság, özvegy-ség, és árvaság esetére szóló kötelező biztosításról.

Az 1928. évi XLI. t.-c. földbirtokrendezés befejezése végett szükséges rendelkezésekről.

Az 1928. évi XLII. t.-c. az 1928—29. költségvetési évben megvalósítandó beruházásokról.

Rendeletek: 73.834/1928. P. M. sz. Az egyes magánjogi pénztartozások átértékelésére szóló 1928. évi XII. t.-c. 20—27. §-ai az élet- és járadék-biztosítási szerződésben alapuló pénztartozások tekintetében felvett rendelkezések folytán a szerződő felek (biztosítottak, kedvezményezettek) részéről teendő bejelentése B. K. 124.

2.440/1927. M. E. sz. Olaszországgal a fiumei kikötő magyar átviteli forgalmának fejlesztése céljából Rómában 1927. évi július

hó 25-én kötött egyezmény és ezzel kapcsolatos megállapítások közzététele. B. K. 131.

34.800/1928. I.-M. sz. A kir. közjegyzők díjszabásának kiegészítése B. K. 141.

184.000/1928. B. M. sz. a politikai gyűlések, népgyűlések és az egyesületi gyűlések rendjének biztosítása. B. K. 142.

36.243/1928 I. M. sz. A m. kir. Kuria szabadalmi ügyekben irányadó eljárási és ügyviteli szabályainak megállapítása. B. K. 147.

3.926/1928. M. E. sz. A biztosító magánvállalatok működéséhez szükséges engedély kiadásának ideiglenes felfüggesztése tárgyában 5.155/1926. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet módosítása. B. K. 148.

95.000/1928. P. M. sz. váltóval teljesített fizetékek általános forgalmi adókötelezettsége. B. K. 148.

3.070/1928. M. E. sz. A csődönkívüli kényszeregyességi eljárásban a legkisebb hányad újabb megállapítása tárgyában 1.560—1628. M. E. szám alatt kibocsátott rendelet életbelépésének felfüggesztése B. K. 149.

42.161/1928. N. M. M. sz. A fejletlen korúak házasságkötése céljából kiállítandó hatókági orvosi bizonyítványok. B. K. 151.

1.442/1928. P. M. sz. Az Olasz Királysággal Fiume városának Olaszországhoz történt csatolásából származó pénzügyi kérdések rendezése végett kötött, 1927. évi május hó 21-én Rómában kelt egyezmény végrehajtása. B. K. 153.

34.896/1928. I. M. sz. Vásárosnaményben kir. járásbíróság felállítása. B. K. 164.

31.000/1928. I. M. sz. A jövedéki kihágások eseteiben követhető büntető bírósági eljárás szabályainak újabb megállapítása. B. K. 164.

18.400/1928. P. M. sz. A jövedék büntetőjog anyagi szabályainak megalkotása és a jövedéki büntető eljárás szabályozása B. K. 164.

45.400/1928. P. M. sz. A jövedéki büntetőjog anyagi szabályainak megalkotásáról és a jövedéki büntetőeljárás szabályozásáról az igazságügyminiszterrel egyetértőleg kiadott 18.400/1928. P. Ü. M. számú rendelet végrehajtása. B. K. 164.

28.946/1928. I. M. sz. Budapest székesfőváros III. kerületében második kir. közjegyzői állás rendszeresítése. B. K. 172.

3.690/1928. M. E. sz. A biztosító magánvállalatok állami felügyeletéről és az ezzel kapcsolatos rendelkezésekről szóló és az ezt módosító rendelet újabb módosítása. B. K. 184.

100.127/1928. K. M. sz. A belvizi hajók lajstromozásáról és az azokra vonatkozó egyes jogviszonyokról szóló 1928. évi IX. t.-c. életbeléptetése és végrehajtása. B. K. 185.

99.400/1928. P. M. sz. A belvizi hajók lajstromozásával kapcsolatban lerovandó illetékek B. K. 185.

3.720/1928. M. E. sz. A földbirtokrendezés során megváltott ingatlanrészek tekkönyvi lejegyzése tekintetében az 1928:XLI. t.-c. 8. §-a második bekezdésében foglalt rendelkezés életbeléptetése. B. K. 186.

47.800/1928. I. M. sz. A földbirtok rendezésről szóló törvények alapján megváltott ingatlanok tekkönyvi lejegyzésének szabályozása B. K. 186.

118.579. P. M. sz. az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényűzési és általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengő értékre történő átszámítása B. K. 198.

57. Vidéki közjegyző azonnali belépésre nőtlen, jó vidéki gyakorlattal bíró **helyettest keres**. Jelentkezéseket „Alföld“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. (3)

58. Vidéki közjegyző azonnali belépésre teljes ellátás és fizetésre nőtlen **helyettest keres**. Jelentkezéseket a kiadóhivatal továbbít. (2)

59. Dr. May László kir. **közjegyző helyettes** 10 évi helyettesi praxissal állást keres. Címe: Budapest, X., Pongrác-út 17. L. 1. (19)

60. Budapesti közjegyző helyettes 3 évi gyakorlattal lehetőleg Bádapesten állást keres. Cím a kiadóban. (21)

61. Doctor iuris 2 évi ügyvédjelölti gyakorlattal Budapesten vagy nagyobb vidéki városban közjegyzőjelölti állást keres. Cím a kiadóban. (2)

62. Vidéki közjegyzői irodában 5 éven át egyedül segédként működött úri leány **közjegyzősegédi** állást keres. Cím a kiadóban. (7)

63. Telekkönyvi és hagyatéki ügyekben teljes jártassággal bíró volt községi jegyző, perfekt német szerb, román és géprró **közjegyzősegédi** állást keres. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. (9)

64. Az ujpésti kir. közjegyző kellő jártassággal bíró (telekkönyvi és hagyatéki ügyekben) munkabíró, állandó **helyettest** keres mielőbbi belépésre. Fizetés megállapodást szerint.

65. A kiskunhalasi kir. közjegyző gyakorlott, jóírású **közjegyzői segédet** keres, 1928. évi november hó elsei belépésre. Ajánlatok november hó 15-éig Török János kir. közjegyző helyettes címére. Kiskunhalas, küldendők. (6)

Ezenkívül is számos állást kereső helyettes, jelölt, segéd, irnok és gépirókisasszony nyilvántartásban.

Felkérjük az alkalmazottat és alkalmaztatást keresőket, hogy amennyiben közvetítésünk sikerrel jár, szíveskedjenek az eredményt velünk közölni, nehogy régen betöltött állások és elhelyezkedett állástkeresők nyilvántartása felesleges munkával járjon s levelezést okozzon.